Бүхы оронуудай пролетаринар, нэгэдэгты!

БУРЯАД ҮНЭН

КПСС-эй Буряадай обкомой, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй, Министрнүүдэй Соведэй орган

...тэмнай 1921 оной ...абрийн 21-һээ гарана | № 63 (13858) | 1975 оной мартын 16, воскресени | Сэн 2 мүнгэн.

...ПСС-эй ЦК-гай ...НЕРАЛЬНА СЕКРЕТАРЬ ...ХЭР Л. И. БРЕЖНЕВТЭ

...нүхэр Брежнев! ...Росситай экономи... болон соёл культурын ...р ойро дүтэ болохо зо... ...р тогтоогдоһон обще... байгуулагдаһаар 50 ...ойтой дашарамдуулан ...агдэжэ байгаа Чехос... ...совет хани барисаанай ...ной баяр ёһололой ...нда хабаадагшадһаа ...эй ёһоной халуун амар... ...хүлеэн абыт.

...ословак-совет хани ба... ...ай холбооной ажал ...ые үндэрөөр сэгнэжэ, ...эмхиие Арадуудай ...барисаанай орденоор ...анай түлөө манай ...лэй халуун баясхалан... ...н лэ хүлеэн абыт. Че... ...к-совет хани бари... ...хижүүлхэ зорилгые ...овакиин түрэл Ком... ...партиин хүтэлбэри ...дэнэр тон ехэ дура... ...айхабтар харюу... ...игаар бэелүүлжэ ...бди.

...тэмдэглэгдэжэ бай... ...най ойн баяр хадаа ...оронуудай хоорондын ...барисаа болон союзни... ...харилсаае манай ара... ...манай хүдэлмэришэн ...зүрһөө Чехослова... ...Республикын бии бо... ...сагһаа эхилэн өөг... ...бэелүүлжэ байһанай ...болоно. Гэбэшье имаг... ...фашизмые Советскэ ...илаһанай һүүлээр, ...Армиин Чехослова... ...сүлөөлһэнэй һүүлээр. ...оной февральда хархис ...үдые манай хүдэлмэ... ...ангиин илаһанай ...эдэ бүгэдые гүйсэд ...ээр, сүлөөтэйгөөр бэе... ...арга олдоһон байна. ...чехословак-совет ...барисаан хадаа манай ...овакиин Коммунис ...болон Чехослова... ...Социалис Республи... ...правительствын ябуул... ...хуулита полити... ...мүн. Энэ политика ...ороной олон миллион ...дай үнэн зүрхэнэй ...һанаае харуулна. ...тухай ямар баримта ...нэб гэхэдэ, мүнөө ...Чехословак-совет хани ...анай холбоондо 1.800 ...гэшүүн оронхой.

...мянган хүнүүдэй ...үраараа эдэбхитэйгээр ...туһалһанайнь ашаар ...хүдэлмэридөө ехэ ам... ...туйлаабди. Гэбэшье ...Чехословакиин Ком... ...партиин политикын, ...Союзай Коммунис ...политикын ашаар, ...анай ашаар эдэ амжал... ...туйлагдаа.

...мунизм байгуулха хэ... ...түлөө, социализмын ...дай нэгэдэлэй түлөө, ...лхэй дээрэ тогтуури... ...найрамдал хангахын ...Танай хэжэ байгаа ехэ

хүдэлмэриие үнэн зүрхэнһөө һайшаан дэмжэнэбди.

Та хадаа чехословак арадай үнэн сэхэ хани нүхэрынь мүнта гэжэ бидэнэр мэдэнэбди. Чехословакиие сүлөөрүүлхэ хэрэгтэ Танай өөрөө хабаадалга манай арадта Танай үнэн зүрхэнһөө, хани халуунаар хандадагай олон тоото гэршэнүүдэй нэгэн мүн.

Манай арадууд болон Советскэ Союзай арадуудай хоорондо хани барисаа тогтоохые эрмэлзэн, манай эмхиин байгуулагдажа, тэрэнһээ хойшо ябажа гараһан замыень мүнөөдэр бидэнэр айхабтар ехэ омогорхолой мэдэрэлтэйгээр сэгнэн согсолжо байнабди. Мүн тэрэшэлэн Чехословакиие Совет Армиин сүлөөлһөөр 30 жэлэй ойе тэмдэглэхэеэ бэлдэжэ байнабди. Тиихэдээ гитлеровскэ фашизмһаа манай оронниие сүлөөлхын түлөө тэмсэлдэ Советскэ Союзай һайхан сагаан сэдьхэлээр аха дүүгэй туһаламжа үзүүлһыень, мүн дайнай һүүлээр социализм байгуулха хэрэгтэ, манай социалис байгуулалтын өөрыгөө хамгаалха хүсэ шадалые бэхижүүлхэ хэрэгтэ айхабтар ехэ туһаламжа үзүүлһыень үндэр дээгүүр сэгнэнэбди.

Манай Коммунис партинуудай, манай оронуудай хоорондын олон талата хани харилсаан саашадаашье Чехословаки болон Советскэ Союзай аша туһада, бүхы социалис хани нэгэдэлэй, эб найрамдал, демократи болон социализмын аша туһада амжалтатайгаар хүгжэхэ гэжэ түгэс этигэнэбди.

Манай ажал ябуулгые үндэрөөр сэгнэжэ, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумһээ манай эмхиие Арадуудай хани барисаанай орденоор шагнаһан ушарые имагтал манай ажал ябуулгые үндэрөөр сэгнэһэн ябадал бэшэ, харин манда үзүүлэгдэһэн этигэл найдабариие саашадаа харюулха уялга гээшэ гэжэ бидэнэр тоолонобди. Бидэнэр саашадаашье манай арадуудай хоорондын хани барисаае улам гүнзэгырүүлхэ хэрэгтэ бүхы ухаан бодолоо, зүрхэ сэдьхэлээ зорюулха хүсэлэнтэйбди. «Советскэ Союзтай хамта—хэтын хэтэдэ!» гэһэн Клемент Готвальдын гаргаһан уряае Чехословакиин Коммунис партиин бэелүүлхэдэнь, бидэнэр тэрэнэй найдамтай туһалагшань байхые хүсэнэбди.

Хүндэтэ Леонид Ильич! Үшөө дахин Таниие халуунаар амаршалаад, элүүр энхэ ябахыетнай, тэрэшэлэн үндэрөөр сэгнэгдэжэ байгаа ажал ябуулгадаа шэнэ амжалтануудые туйлахыетнай үнэн зүрхэнһөө хүсэнэбди.

...РАГАДА БОЛОҺОН ЧЕХОСЛОВАК-СОВЕТ ХАНИ ...ИСААНАЙ ХОЛБООНОЙ БАЯРАЙ СУГЛААНДА ХАБААДАГШАД.

КПСС-эй ЦК-да болоһон зүблөөн

Союзна республикануудай компартиин ЦК-нуудай, КПСС-эй крайкомуудай, обкомуудай секретарьнарай, түбэй газетэ, журналнууд, телевидени болон радиогой, информационно агентствэнүүд болон хэблэлэй хүтэлбэрилэгшэдэй, тэрэшэлэн нийтын организацинуудай, суртал бодолой эмхинүүд болон зургаануудай хүтэлбэрилхы хүдэлмэрилэгшэдэй зүблөөн КПСС-эй ЦК-да болобо. Тус зүблөөн 1941—1945 онуудтахи Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайнда совет арадай илаһаар 30 жэлэй ойдо бэлэдхэлгэтэй холбоотой пропаганда, агитациин бэелүүлхэ зорилгонуудта зорюулагдаһан байна.

КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүндэ кандидат, КПСС-эй ЦК-гай секретарь Б. Н. Пономарев зүблөөн дээрэ үгэ хэлээ. КПСС-эй ЦК-гай секретарь К. Ф. Катушев зүблөөнэй хүдэлмэридэ хабаадалсаа.

ФИНЛЯНДИИН ПРЕЗИДЕНТТЭЙ СОВЕТ ХҮТЭЛБЭРИЛЭГШЭДЭЙ ХЭҺЭН ХЭЛСЭЭН ТУХАЙ

Мартын 12—14-дэ КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь Л. И. Брежнев, КПСС-эй Политбюрогой гэшүүн, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ Н. В. Подгорный, КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ А. Н. Косыгин, КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, СССР-эй гадаадын хэрэгүүдэй министр А. А. Громыко гэгшэд Советскэ Союзда хани ёһоной, юрэнхы хэрэгээр ерээд байһан Финляндиин Республикын президент У. К. Кекконентэй уулзажа хөөрэлдэһэн байна.

Совет-финляндиин харилсаан хани барисаанай шанартай. Тиин тон олон асуудалаар мүнөөшье болоһон энэ бүтэмжэтэй һайн хөөрэлдөөн хани халуун, ажал хэрэгэй бүтээхэ оршон байдалда үнгэрһэн байна.

Хоёр талын түлөөлэгшэд Совет-финляндиин худалдаа наймаанай, экономическа холбоое хүгжөөхэ хараа замые зүбшэн хэлсээд, ойрын 15 жэлдэ хүгжэхэ удаан болзорой тусхай программа зохёон найруулха шухала гэжэ хэлсэһэн байна. Энээнэй ашаар Советскэ Союз болон Финляндиин Республикын холбоо харилсаан бүри тогтууритай, бата үндэһэ һууритай болохо юм.

Хоёр талые һонирхуулжа байгаа мүнөө үеын уласхоорондын байдалай шухала асуудалнуудаар түлөөлэгшэд һанамжаяа андалдаа.

Европодохи аюулгүй байдал болон холбоо харилсаан тушаа болоожо байгаа зүблөөнэй хоёрдохи шатые дары түгэсхэхэ, тиигээд тон ойрын сагта тэрээнэй гурбадахи шатые эгээл дээдэ тушаалтанай хабаадалгатайгаар үнгэргэхэдэ туһалха гэжэ Советскэ Союз Финлянди хоёрой эрмэлзэжэ байһаниинь үшөө дахин батамжалагдаһан байна.

Уласхоорондын шахардуу шанга байдалые улам саашадань һуларуулха, энэ һуларуулалгые дэлхэйн бусад нютагуудта нэбтэрүүлхэ, тиигээд уласхоорондын байдалай дахинаа хэзээшье шангадахаар бэшэ болгохо гээшэ айхабтар шухала удха шанартай гэжэ хэлсээнэй үедэ онсолон тэмдэглэгдэһэн байна.

Совет хүтэлбэрилэгшэд болон президент У. К. Кекконенэй байд гээд лэ нюураа уулзажа хөөрэлдэлгэ Советскэ Союз Финлянди хоёрой бэе бэедээ улам ехээр этигэхэ, мүн үгээ һайнаар ойлголсохо хэрэгтэнь туһална гэжэ болоһон уулзалга болон хөөрэлдөөнүүд үшөө дахин гэршэлэн харуулаа. Иимэ уулзалганууд һайн һайхан заншал болоо юм.

Финляндиин Республикын президент Москваһаа мордобо

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй болон Советскэ правительствын уряалаар юрэнхы хэрэгээр СССР-тэ ерээд байһан Финляндиин Республикын президент Урхо Калева Кекконен мартын 14-дэ Москваһаа Эхэ орондоо бусаа.

Финляндиин Республикын болон Советскэ Союзай гүрэнэй тугуудаар шэмэглэгдэһэн Шереметьевскэ аэродром дээрэ СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ Н. В. Подгорный, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ А. Н. Косыгин, СССР-эй гадаадын хэрэгүүдэй министр А. А. Громыко, СССР-эй Верховно Соведэй депутат С. К. Цвигун, Советскэ Союзһаа Финляндида байдаг элшэн сайд В. С. Степанов, бусад тушаалта нюурнууд У. К. Кеккониие үдэшэһэн байна.

Финляндиһаа Советскэ Союзда байдаг элшэн сайд Яакко Халлама гэгшэ үдэшэгшэдэй дунда байлсаа.

(ТАСС).

АПРЕЛИИН 19—КОММУНИС СУББОТНИК

БАМ-АЙХНДАЙ БЭЛДЭЛГЭ

Нижнеангарскһаа хэдэн километрэй зайда байдаг Курла хушуунда 11-дэхи тоннельнэ отрядай 4-дэхи участок һууринжанхай. Участогай хүдэлмэришэд Байгалай тоннель малтаха бэлэдхэлэй хүдэлмэри хэжэ байна.

Барилгашад Байгалай эрьедэхи майхангуудай городогые Курла гэжэ нэрлээ һэн. Барилгашаднай мүнөө таатай зохид, нүүдэл дулаан вагон гэрнүүд соо байрладаг болоо.

Бригаданууд эндэһээ үглөө бүхэндэ ажалайнгаа газарнуудта ошожо, гэр байра бодхоно, харгы гаргана. Тэдэнэй хүдэлмэриин үдэр наряд абалгаһаа эхилдэг юм.

Харин һаяын нэгэ үдэрэй наряд абалга юрын бэшэ байба. Инженер Александр Анхозов бригадануудта ажалынь хубаажа үгэхынгөө урда тээ В. И. Ленинэй түрэһэнһөө хойшо гүйсэхэ 105 жэлэй ойдо зорюулһан коммунис субботник апрелиин 19-дэ үнгэргэхэ гэһэн Москва-Сортировочная станциин депогой, мүн Москвагай бусад зарим предприятинуудай коллективүүдэй гаргаһан үүсхэл тухай хөөрэжэ үгөө.

Коммунис субботнигуудай баян түүхэ тухай 4-дэхи участогай начальнигай орлогшо Марк Абрамович Галинский хөөрөө. Коммунис субботнигуудта энээнһээ урда нэгэнтэ бэшэ хабаадалсаһан, дүй дүршэлтэй барилгашадшье, мүн залуу хүдэлмэришэдшье тэрэнэй хөөрөө ехэ анхаралтайгаар шагнаа.

Хүдэлмэришэд субботнигто хэхэ ажал тухайгаа мэдүүлээ. Зарим бригаданууд табан жэлэй даабариие болзорһоонь урид дүүргэхэ, энэ хэрэгтэ ямар туһа нэмэрээ оруулалсаха тухайгаа зүбшэн хэлсээ.

Проходчик Василий Иванович Чеченинэй бригада харгы гаргахын тула модо отолон унагааха ажал хэдэг юм. Москвагай хүдэлмэришэдэй үүсхэл һайшаажа, энэ үдэр бүтээсэ ехэтэйгээр ажаллаха тухайгаа энэ бригадын гэшүүд мэдүүлээ. Иван Герасимович Варежкинай даадаг барилгашадай комплексно бригада тоннельнэ отрядай түрүүшын столово барижа байнхай. Субботын үдэр барилга дээрээ ажаллаха, энэ барилгаяа болзорһоонь урид дүүргэхэ гэжэ тэдэнэр шиндээ.

Участогай комсомолшууд, залуушуул субботнигто эдэбхитэйгээр хабаадалсаха тухайгаа мэдүүлнэ. Александр Петушинов участогай комсомолой организациин секретарь юм. Энэ хүбүүн комсомолой организаци толгойлжо, эдэбхи үүсхэлтэйгээр ажаллана. Участогай комсомолшууд, залуушуул субботнигой үдэрые бүтээсэ ехэтэй ажалаар тэмдэглэхэ, агууехэ барилгада хабаадагшад гэһэн нэрээ бодото ажалаараа харюулха байһанаа мэдүүлнэ.

Петр Алексеевич Четверниинэй даадаг бригада ганса участок дотороо бэшэ, харин тоннельнэ отряд соогоо түрүү болонхой. Субботнигой үдэр бултадаа нэгэ хүн шэнгээр ажалдаа гараха юм.

Г. СТОЛЯРОВ,
БАМ-ай барилгашан.

ЗОРИЛГОМНАЙ ЕХЭ

В. И. Ленинэй түрэһөөр 105 жэлэй ойдо зорюулагдаһан коммунис субботнигто бэлэдхэл манай локомотивна деподо түлэг дундаа ябажа байна. Субботнигой штаб бии болгогдонхой. Локомотивна зарим бригаданууднай субботнигой тоосоондо орохо рейснүүдые хэжэ эхилбэ.

Мартын эхеэр энэ шухала кампанида зорюулагдаһан митинг деподоо үнгэргөө һэмди. Тиихэдэ апрелиин 19-нэй үдэр хэгдэхэ бүхы хүдэлмэриин хэмжээн тодорхой болгогдоһон байха юм.

Энэ үдэр манай коллектив «ВЛ-80» түхэлэй 4 электровоз, «Р-9П» түхэлэй 1 тепловоз, 6 вагонтой нэгэ электропоезд заһабарилха гэжэ шиндээ һэн. Гадна локомотивна бригада бүхэн нэгэ нэгэ рейс үлүү хэжэ, олоһон мүнгэеэ табан жэлэй жасада оруулха. Алмагдаһан электрын элшэ хүсэ хэрэглэжэ, Петровск - Забайкальский хотоһоо түмэр замай Слюдянка станци хүрэтэр нэгэ эстафетнэ электропоезд ябуулха гэһэн уялга абанхайбди.

Тиихэдэ техническэ 2 түхеэрэлгэ заһабарилха, элдэб инструментнүүдэй 4 единицэ бүтээхэ гэжэ шиндэгдээ. Гадна 20 тонно түмэрэй хаядаһа суглуулжа, гүрэндэ тушааха зорилго урдаа табинхайбди.

Н. БЕСПАЛОВ.

БурАССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указ

НҮХЭР В. А. ГАВРИЛОВЫЕ БУРЯАДАЙ АССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ПРЕЗИДИУМЭЙ ХҮНДЭЛЭЛЭЙ ГРАМОТААР ШАГНАХА ТУХАЙ

Түрэһөөр 50 наһа гүйсэһэнтэйнь дашарамдуулан, республикын партийна болон ажахын органуудта олон жэлэй туршада аша үрэ ехэтэйгээр ажаллаһанайнь түлөө Улаан-Үдын судна бүтээлгын заводой директорэй орлогшо Виталий Алексеевич **Гавриловые** Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй **Хүндэлэлэй грамотаар** шагнаха.

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ Б. СЕМЕНОВ.

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Секретарь И. ЧЕРНЯКОВ.

Улаан-Үдэ, Соведүүдэй байшан.
1975 оной мартын 14.

РЕСПУБЛИКЫН КОЛХОЗ, СОВХОЗУУДТА ТАРЯАНАЙ ҮРЭҺЭ ХҮРЭНГЫН ЯМАР ШАНАРТАЙ БАЙҺАН ТУХАЙ

1975 оной мартын 1-нэй мэдээн

(Түсэбэй дүүргэлтэ процентээр)

Аймагууд	Хаагдаһан үрэһэнэй сэбэрлэгдэһэниинь	Тэрээн соонһоо шалгахада тарилгын шанарта хүргэгдөөгүйнь	1-дэхи, 2-дохи класста хүргэгдэһэн үрэһэниинь
Баргажанай	100	23	35
Бэшүүрэй	100	3	56
Зэдын	96	4	58
Яруунын	100	36	2
Загарайн	98	36	38
Захааминай	100	69	9
Кабанскын	97	54	23
Хэжэнгын	84	27	29
Хурамхаанай	100	9	14
Хяагтын	100	23	58
Мухар-Шэбэрэй	98	18	61
Прибайкалиин	94	35	35
Сэлэнгын	100	42	25
Түнхэнэй	100	91	1
Хориин	100	8	57
Улаан-Үдын	100	31	53
Республика бүхыдөө	98	28	40

Хабарай тарилгын халуун хүдэлмэриин эхилхэ саг газаа орожо ерэбэ. Гэбэшье үрэһэ хүрэнгэеэ үшөө дахин наринаар шалгуулжа, тарилгын шанарта хүргэхэ, пара, һалхинда гаргажа шанаржуулха, бүхы техникээ бэлэн болгохо гэхэ мэтэһээ эхилээд, таряашад, механизаторнуудай хэхэ ажал үшөөл ехэ байна.

Хэнэйшье мэдэһээр колхоз, совхоз бүхэндэ мүнөө хүрэнгын орооһо түргэнөөр сэбэрлэжэ, тарилгын шанарай 1-дэхи, 2-дохи класста хүргэхэ оньһон техникэ, элдэб хүсэ ехэтэй түхеэрэлгэнүүд гүйсэд бии.

Гэхэтэй хамта олонхи ажахынуудта тэдэнь ямаршье шалтагаангүйгөөр миин байлгагдана. Тэрэнһээ болоожо, үрэһэнэй ехэхэн тариан элдэб һолоомо һошо, шорой шохойһоо сэбэрлэгдээгүй хэбтэнэ. Тиимэһээ тэрэ орооһые мэнэ гэһээр томо, жэжэерэнь илгажа, нарин һагшууртай тусхай оньһон машинануудта хэжэ, сэбэрлэхэ шухала. Мүн шиигтэй нойтон үрэһые эртэнһээ хордожо эхилхэ аад, ажахынууд тиимэ юумэ хэнэгүй.

Мүнөө мартын 1-нэй мэдээгээр республикын ажахынуудта хаагдаһан үрэһые гүрэнэй үрэһэнэй инспекцидэ шалгажа үзэхэдэ, 28 процентнь тарилгын шанарта хүргэгдөөгүй, тэрэнэй 14 процентнь элдэб холисоһоо илгагдаагүй, 11 процентнь ургаха шадалаар муу, 14 процентнь дан шиигтэй нойтон байба. Бүхы шалгагдаһан үрэһэнэй оройдоол 40 процентнь 1-дэхи, 2-дохи класста хүргэгдэнхэй.

Илангаяа Түнхэнэй, Захааминай аймагуудта бүхы үрэһэнэйнь 69—91 процент тарилгын шанарта хүрэхэгүй байшоо. Тиихэдэ эдэ аймагуудта, мүн Яруунын аймагта 1-дэхи, 2-дохи классай үрэһэн тон бага.

Тарянай зарим үрэһэ илгахада бэрхэтэй, элдэб муу, жэжэ, ондоо зүйлэй орооһонһоо һалгаагдаагүй байна. Гэбэшье оньһон машинада хэжэ сэбэрлээ һаа, бэлээр илгагдаха аргатай, элдэб жэжэ божо шулуу шохойтой үрэһэншье баһал ехэ.

Жэшээнь, Яруунын аймагай «Юбилейный» совхоздо (главна агрономынь П. Г. Виноградов) сэбэрлээ һаа, бэлээр илгагдаха холисогой аяар 4.591 центнер үрэһэн бии. Гадна «Комсомольский» совхоздо (главна агрономынь В. Л. Полубенко) — 2.250 центнер, Захааминай аймагай Михайловкын совхоздо (главна агрономынь Д. Д. Шагдуров) — 4.140 центнер, Мухар-Шэбэрэй аймагай «Одон» совхоздо (главна агрономынь Б. Э. Базаров)—2.500 центнер хүрэнгынь орооһон хүсэд сэбэрлэгдээгүй, элдэб шулуу шохойһоо илгагдаагүй байһаар.

Эдэ бүхы үрэһэ хүрэнгэнь түрүүн сэбэрлэгдэһэн байгаа. Теэд ажахынуудай агрономуудай ажалдаа харюусалгагүйгөөр хандадаг, үрэһэ сэбэрлэхэ хүдэлмэриие хинан шалгадаггүй дээрэһээнь тэрэнь ёһоор тааруулагдаагүй машинаар сэбэрлэгдээд, муугаар хадагалагдажа байгаад, мүнөө болоходо дахин сэбэрлэгдэхэ ушартай болоо.

Гэхэтэй хамта, үрэһэ хүрэнгэеэ эрхим һайнаар сэбэрлээд, тарилгын шанараар дээдэ хэмжээндэ хүргөөд, наринаар хадагалдаг ажахынууд һаяала бии. Зэдын аймагай XX партсъездын нэрэмжэтэ колхоз, Борьёогой, «Октябрьский» совхозууд, Сэлэнгын аймагай XX партсъездын нэрэмжэтэ, Баргажанай аймагай Уланай, Хяагтын аймагай Ранжуровай нэрэмжэтэ колхозууд таряанай үрэһэ һайнаар бэлдэдэг гэжэ суутай.

Тиихэдэ республика соомнай 189 мянган центнер шииг нойто ехэтэй үрэһэн бии гэжэ элирүүлэгдэбэ. Тэрэ орооһон үбэлэй хүйтэндэ складта байхадаа ургаха шадалаараа бүри доошоо ороо. Илангаяа Түнхэнэй аймагта бүхы шалгагдаһан үрэһэнэйнь 80 процент шииг нойто ехэтэй гэжэ тодорбо. Гадна колхоз, совхозуудта хамта 146 мянган центнер ургаха шадалаар муу үрэһэн бии. Тэрэнэй ехэнхиие һаһа сагтань амбаар, складһаа гаргажа, нара, һалхинда шанаржуулаа һаа, үрэһэн «амидырха», һэргэхэ байна. Илангаяа нойтобор үрэһэ газаа гаргажа дэлгээгээд, наранда шаруулха гү, али тусхай оньһон түхеэрэлгээр бүлеэн агаар гаргажа, үлеэлгэхэ шухала.

Хүрэнгын орооһо яажа хатааха тухай семинар республика дотор жэл бүхэндэ үнгэргэгдэдэг. Нэн түрүүн тусхай оньһон түхеэрэлгэдэ хэжэ, үрэһэнэй таряа хатааха тушаа анхаралшье табигдана. Гэбэшье үрэһэнэй ургаха хүсые дээшэлүүлдэг энэ түрүү арга олонхи ажахынуудта тоогдоногүй. Юуб гэхэдэ, тусгаар сушилкада хөжэ хатаахада, үрэһэнэй ургаха хүсэниинь 2-һоо 15 процент хүрэтэр ехэ болодог. Тиихэдээ орооһо хатааха оньһон түхеэрэлгын досоохи халууниие тон зүбөөр, нэгэ жэгдээр тогтоохо хэрэгтэй. Энэ хүдэлмэриие ажахынуудай агрономууд өөһэдөө хүтэлбэрилхэ, хатаагдаһан орооһоной шанарые гүрэнэй үрэлэнэй инспекциин хүдэлмэрилэгшэд хинан шалгаха ёһотой.

Мүнөө хаа хаанагүй урин дулаан болоожо байхада, үрэһэнэй бүхы орооһо нара, һалхинда гаргажа шанаржуулха саг ерээ. Энээнэй ашаар үрэһэнэй ургаха хүсэн ехэ болодог шанар һайнтай үрэһэн газарай хүрьһэндэ ороод байхадаа, түргэн ургажа гараха байна. Илангаяа тусхай оньһон түхеэрэлгээр бүлеэн агаар гаргажа үлеэлгэхэдэ, бүриишье ашатай юм.

Г. МАШКОВИЧ,
республикын гүрэнэй үрэһэнэй инспекциин начальнигай уялга дүүргэгшэ.

...СС-эй делегаци Будапешт мордобо

...риин Социалис хүдэл... ...нэй партиин XI ...хабаадаха Советскэ ...Коммунис партиин ...КПСС-эй ЦК-гай ...льна секретарь нүхэр ...Брежнев түрүүтэй ...мартын 15-да Будапешт мордобо.

...гациин бүрилдэлдэ ...эй ЦК-гай Политбюро... ...шүүн, Украинын КП-... ...дэхи секретарь Г. В. Щербицкий, КПСС-эй ЦК-гай секретарь К. Ф. Катушев, Грузиин КП-гэй ЦК-гай нэгэдэхи секретарь Э. А. Шеварднадзе, КПСС-эй ЦК-гай гэшүүн, СССР-һээ ВНР-тэ байдаг элшэн сайд В. Я. Павлов гэгшэд оролсоно.

Нүхэр Л. И. Брежневтэй хамта КПСС-эй ЦК-гай гэшүүн К. В. Русаков, КПСС-эй Центральна шалгалтын комиссиин гэшүүн М. А. Александров мордолсобо.

Киевскэ вокзал дээрэ делегациие нүхэд А. А. Гречко, В. В. Гришин, А. А. Громыко, А. П. Кириленко, А. Н. Косыгин, К. Т. Мазуров, А. Я. Пельше, Н. В. Подгорный, Д. С. Полянский, А. Н. Шелепин, П. Н. Демичев, Б. Н. Пономарев, М. С. Соломенцев, Д. Ф. Устинов, В. И. Долгих, И. В. Капитонов, КПСС-эй ЦК-гай гэшүүд Б. П. Бещев, Г. Э. Цуканов, К. У. Черненко, Н. А. Щелоков, КПСС-эй ЦК-гай гэшүүндэ кандидат С. К. Цвигун, КПСС-эй Центральна шалгалтын комиссиин гэшүүд Л. М. Замятин, Г. К. Цинев, КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретариин туһалагша А. И. Блатов, КПСС-эй ЦК-гай таһагые даагшын орлогшо Г. А. Киселев болон бусад үдэшэбэ.

(ТАСС).

...ОЛХОЗУУДАЙ ТҮЛӨӨЛЭГШЭДЭЙ СОВЕТ

...озинигуудай бүхэсоюз... ...съездын шиидхэбэреэр ...удта, областьнуудта, ...ууд болон республи... ...да Колхозуудай 2417 ...байгуулагдаад хүдэлжэ ...Колхозуудай, совет... ...үдөө ажахын органуу... ...учна эмхи зургаануу... ...мянга гаран түлөөлэг... ...ээндэ һунгагданхай. ...ы союзна республика... ...Колхозуудай сове... ...түлөөлэгшэд мартын ...Москвада, Союзуудай ...гай Колонно зал соо ...түрүүшын суглаа ...ээ сугларба. Энээн ...Колхозуудай соведүү... ...өөе үедэ бэелүүлхэ, зо... ...ууд, урда тээнь хэгдэ... ...хүдэлмэриин дүнгүүд ...хэлсэгдэхэ, тиихэдэ ...нуудай союзна совет ...хаха байна.

...К. Т. Мазуров, ...Полянский, А. Н. Шелепин, М. С. Соломенцев, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй түрүүлэгшын орлогшо З. Н. Нуриев, КПСС-эй ЦК-гай хүдөө ажахын таһагые даагшын нэгэдэхи орлогшо В. А. Карлов, КПСС-эй ЦК-гай хүдөө ажахын таһагые даагшын орлогшонор И. К. Капустян, Н. П. Руденко, СССР болон РСФСР-эй министрнүүд, КПСС-эй ЦК-гай, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй харюусалгата хүдэлмэрилэгшэд, түбэй министерство болон зургаануудай хүдэлмэрилэгшэд суглаанай президиумдэ һууһаа. Мүн колхозуудай суута хүнүүд, үйлэдбэриин түрүүшүүл, эрдэмтэд тэндэ һуулсаһан байна.

Нүхэр Л. И. Брежнев түрүүтэй КПСС-эй ЦК-гай Политбюрое суглаанда хабаадагшад Хүндэлэлэй президиумдэ айхабтар ехэ дэбжэлтын оршон байдалда һунгаба.

КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, СССР-эй хүдөө ажахын министр, Колхозуудай союзна соведэй түрүүлэгшэ Д. С. Полянский «Колхозуудай соведүүдэй хүдэлмэриин дүнгүүд ба зорилгонууд тухай» гэһэн элидхэл хээ. Эхэ оронойнгоо, ленинскэ партиин хэрэгтэ үнэн сэхэ, һайн һайхан алба хэжэ ябахыень манай партиин Центральна Комитедэй болон КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь нүхэр Л. И. Брежневэй, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй зүгһөө Д. С. Полянский колхозно деревниин түлөөлэгшэдые амаршалан хүсэһэн байна.

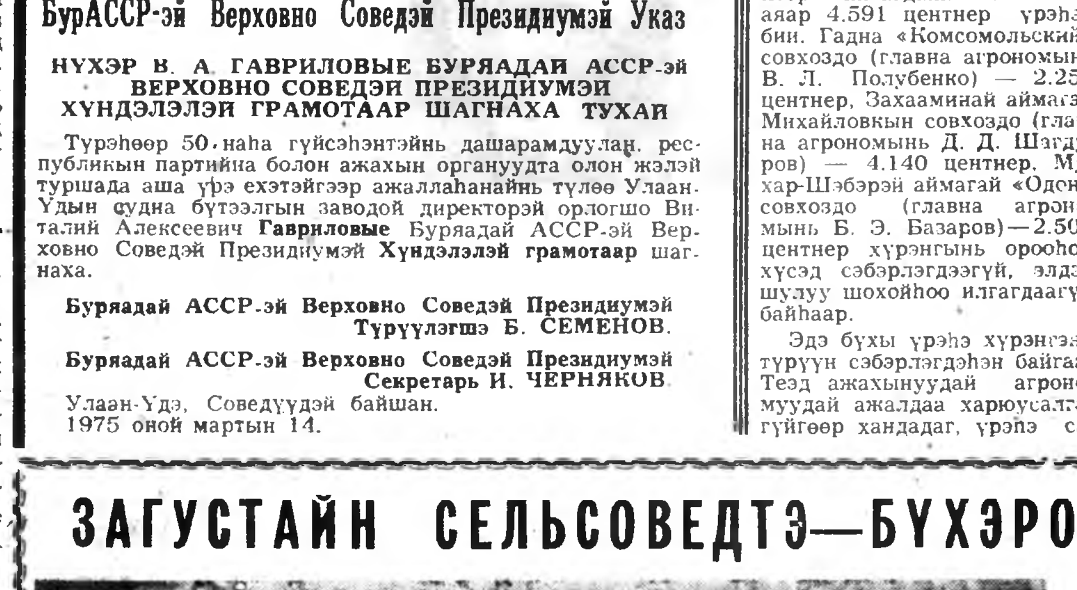
Владимирска областиин «Большевик» колхозой түрүүлэгшэ, Социалис Ажалай хоёр дахин Герой А. В. Горшков, Могилевско областиин Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой агроном В. Ф. Барановская, Казахай ССР-эй Колхозуудай соведэй түрүүлэгшэ М. Г. Моторико, Молдавиин ССР-эй Колхозуудай соведэй түрүүлэгшэ И. М. Зайченко болон бусад суглаан дээрэ үгэ хэлээ.

Һүүлээрнь Колхозуудай союзна совет болон тэрэнэй президиум һунгагдаа. КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, СССР-эй хүдөө ажахын министр Д. С. Полянский Колхозуудай союзна соведэй түрүүлэгшээр һунгагдаа.

Суглаанда хабаадагшад КПСС-эй Центральна Комитедтэ, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумдэ, СССР-эй Министрнүүдэй Соведтэ айхабтар ехэ дэбжэлтын оршон байдалда бэшэг эльгээгээ.

(ТАСС).

ЗАГУСТАЙН СЕЛЬСОВЕДТЭ—БУХЭРОССИН ШАН

Сэлэнгын аймагай Загустайн сельскэ Совет үнгэрөөшэ жэлэй дүнгөөр Бүхэроссин социалис мүрысөөндэ илажа, РСФСР-эй Министрнүүдэй Соведэй, ВЦСПС-эй дамжуулгын Улаан туг 10 мянган түхэриг шантайгаар абаха болоо һэн.

Байгша оной мартын 13-да Загустайн хүдөөгэй культурын байшан соо Буряадай АССР-эй Министрнүүдэй Соведэй түрүүлэгшэ нүхэр Н. Б. ПИВОВАРОВ олон хүн зоной хабаадалгатай баяр ёһолой суглаан дээрэ тус сельсоведтэ дээдын шан барюулба.

Загустайн сельскэ Соведэй ажал хүдэлмэри тухай манай газетын хоёрдохи нюурта дэлгэрэнгы уншагты.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Буряадай АССР-эй Министрнүүдэй Соведэй түрүүлэгшэ Н. Б. Пивоваров Загустайн сельсоведтэ Улаан туг барюулжа байна.

С. БАЛДУЕВАЙ фото.

БҮХЭРОССИН СОЦИАЛИС МҮРЫСӨӨНДЭ ИЛАҺАН СЕЛЬСОВЕТ

Сэлэнгын аймагай Загустайн сельсовет 1974 ондо сельскэ, поселково Соведүүдэй дунда дэлгэрһэн Бухэроссин социалис мүрысөөндэ илажа, РСФСР-эй Министрнүүдэй Соведэй, Профессиональна Союзуудай Бухэсоюзна Центральна Соведэй дамжуулгын Улаан туг 10 мянган түхэриг шантайгаар абаба.

Энэ Соведэй, тэрэнэй гүйсэдкомой, эдэбхитэдэй ябуулжа байгаа ажал хүдэлмэри, дүй дүршэл тухай энэ хуудаһанда бэшэгдэбэ.

Загустайн сельскэ Соведэй гүйсэдкомой заседанинууд саг соогоо зарлагдажа, шухала асуудалнууд зүбшэн хэлсэгдэжэ байдаг. Сельскэ Соведэй ээлжээтэ заседаниин боложо байхада, энэ зураг буулгагдаһан байна. Сельгүйсэдкомой түрүүлэгшэ Н. Г. Вяткин элидхэл хэжэ байна.

С. БАЛДУЕВАЙ фото.

ШЭНЭ ЭРИЛТЫН ХЭМЖЭЭНДЭ ХҮРЭМӨӨР

Партиимнай Центральна Комитет, Советскэ правительство һүүлэй жэлнүүдтэ нютагай Соведүүдэй ажал хүдэлмэри һайжаруулха талаар хэдэ хэдэн шухала шиидхэбэри, тогтоолнуудые гаргаа. Тэдэниие хэрэг дээрэнь бэелүүлхын тула манай сельскэ Совет, гүйсэдком, эдэбхитэд ехэхэн оролдолго гаргажа байдаг.

Хуулиин ёһоор олгогдоһон эрхынгээ ёһоор сельскэ Совет нютагайнгаа промышленность, хүдөө ажахы, соёл культура хүгжөөхэ, үйлэдбэриин ашаг үрэ, ажалай бүтээсэ дээшэлүүлхэ, ниитын гурим болон ажалшадай эрхые хамгаалха шухала хэмжээнүүдые абажа байдаг. Ажалшадай дунда ябуулагдажа байгаа ниитэ-политическэ, эмхидхэлэй хүдэлмэри эдэ асуудалнуудые шиидхэлгэдэ зорюулагдана.

Сельскэ Соведэй сесси, гүйсэдкомой заседани саг болзортоо үнгэргэгдэнэ. Жэшээлхэдэ, үнгэрөөшэ 1974 ондо 6 сесси, гүйсэдкомой 12 заседани боложо, 20 гаран шухала асуудалнууд хэлсэгдээд, бодото шиидхэбэринүүд абтажа, бэелүүлэгдэһэн байна.

Илангаяа хүдөө ажахын продукци абаха, гүрэндэ худалдаха асуудалда ехэхэн анхарал табигдаа. Энэ талаар абтаһан социалис уялгануудай ямараар дүүргэгдэжэ байһые сельскэ Совет, гүйсэдком, саг үргэлжын комисси, депутадууд ходо шалгажа, сесси, заседани дээрэ хаража, хэмжээнүүдые абажа байгаа юм. Манай харьяата Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой түсэб, уялгануудаа, амжалтатайгаар дүүргэлгэдэнь сельскэ Соведэй, гүйсэдкомой, депутадуудай хубита бага бэшэ.

1974 ондо тус колхоз гүрэндэ мяха худалдаха түсэбөө 110,3, һү—105,5, нооһо —107,9, хартаабха—100 процент дүүргээ. Тиихэдэ ниитын малай тоо толгой нилээд олошороо. Эбэртэ бодо малай тоо толгой олошоруулха түсэб 108, тэрэ тоодо үнеэд — 109 процент, хониной — 101, гахайн—103,5, адуунай — 100,4 процент дүүрэһэн байха.

Сельскэ Соведэй, гүйсэдкомой, саг үргэлжын комиссинуудай, депутадуудай үдэр бүриин анхарал оролдолгоор нютагаймнай олонхи предприяти, организаци, эмхи зургаанууд һайнаар хүдэлдэг болонхой. 1974 онойнгоо түсэб, уялгануудые «Сельхозтехника» нэгэдэлэй отделени, автотранспортна предприяти, үрэ жэмэсэй питомник, Сульфадай нефтьбаза болон бусад үлүүлэн дүүргэжэ шадаа.

Хүн зоной үдэр бүриин ажаһуудалай, худалдаа наймаанай, соёл культурын эрилтые гүйсэд хангаха хэрэгтэ сельскэ Совет, тэрэнэй гүйсэдком анхаралаа үдэр бүри табижа байдаг. Энэ асуудалаар хэдэ хэдэн сесси, гүйсэдкомой заседанинууд болоһон, тэндэ ажахын, предприяти, организаци, эмхи зургаанудай хүтэлбэрилэгшэдэй тоосоон, элидхэл зүбшэгдэһэн байха.

Тэрэшэлэн сельскэ Соведэй харьяата газарай худалдаа наймаанай эмхи зургаанууд, ажалшадай ажаһуудалай эрилтэ хангаха байшан һүүлэй үедэ ажалаа нилээд һайжаруулаа. Манай Загустайн сельпо 1974 ондо эд бараанай эрьесын түсэб 105,5 процент, олзо оршын түсэб — 129 процент, ниитын эдеэ хоол худалдаха түсэб 123,2 процент дүүргэжэ, дамжуулгын Улаан тугта хүртөө һэн. Сельпогой хүдэлмэрилэгшэд ажал хүдэлмэридөө түрүү дүй дүршэл, онол аргануудые, техникэ хэрэглэдэг, хүдөөгэй ажалшадые, илангаяа малшадые һайнаар хангахын түлөө ехэ оролдолго гаргажа байдаг.

Зоной дунда ябуулагдадаг ниитэ-политическэ, хүмүүжүүлгын, соёл болбосоролой хүдэлмэри элитээр һайжараа. Манай хүдөөгэй культурын байшангай, библиотекын болон соёл культурын бусад эмхи зургаанудай хүдэлмэрилэгшэд үүсхэл, оролдолго гаргажа, ажал хүдэлмэреэ шадамар бэрхээр ябуулдаг болонхой. Малшад, механизаторнууд эртээр табигдаһан графигай ёһоор бүхы юумээр хангагдана.

Гэхэтэй хамта ажал хүдэлмэридэмнай дутагдалнууд, алдуу эндүүнүүд үшөөл дайралдана. Тэдэнээ дары усадхажа, манай сельскэ Совет, гүйсэдком ажалшадай дунда ниитэ-политическэ, эмхидхэлэй хүдэлмэри бүри һайнаар ябуулхые, ажалшадай хүсэ шадалые түсэбтэ табан жэлэй түгэсхэхы жэлэй түсэб, уялгануудые амжалтатайгаар дүүргэхые хүсэнэ.

Н. ВЯТКИН.
Загустайн сельсоведэй гүйсэдкомой түрүүлэгшэ.

ДЕПУТАДАЙ УЯЛГА

Хорин зургаан жэлэй туршада түмэр замшын хүндэтэ нэрэ зүүжэ ябанаб. Анха түрүүн стрелочнигээр ороод, һүүлээрнь станциин дежурнаар хүдэлөөб, 1964 онһоо Сульфат станциин начальнигай тушаал дүүргэжэ байнаб. Манайл Совет орондо эхэнэрнүүд иимэ золтой, жаргалтай болонхой гэжэ бодогшоб.

Хамта хүдэлдэг нүхэдни наһатай боложо ябаһан намайгаа хүндэлдэг, үгэ хүүрым дууладаг. Хоёрдохёо тэдэмни Загустайн сельскэ Соведэй депутадаар һунгаад байна. Нүхэдэйнгөө этигэл найдабари дүүргэхын тула бүхы хүсэ, шадалаа зорюулжа ябадаг гээшэб.

Мүнөө сельскэ Соведэй байгаали сахиха ба нютагаа болбосон түхэлтэй болгохо комиссиин гэшүүнби. Комиссиин даабаряар предприяти, организаци, эмхи зургаанудай хүдэлмэри шалгалсадаг, заседанида асуудалнуудые бэлдэлсэжэ, элидхэл хэдэгби.

Станциимнай ажалшад намда ходо орожо, хөөрэлдэжэ, эрилтэ, гуйлтануудаа хэлэжэ байдаг. Һунгагшадайнгаа олон асуудалнуудта харюу үгэжэ, хэмжээ абажа байдагби.

Станци дээрээ шэнэ, һайн магазин, худаг барюулха гэһэн асуудал һунгагшаднай табяа һэн. Тэрэниинь сельскэ Соведэй гүйсэдкомой заседани, сесси дээрэ табижа, бодото шиидхэбэринүүдые абхуулааб, аймагай олохон эмхи зургаануудааршье ябагдаа. Үнгэрөөшэ жэл эндэмнай шэнэ магазин, худаг баригдажа, ашаглалгада үгтөө.

Депутадай уялга хүндэтэй, харюусалгатай. Арад зоной, гүрэн түрын хэрэгэй түлөө эсэшэ сусашагүйгөөр оролдожо байха зэргэтэй сельскэ Соведэйнгээ иимэ дээдын сэгнэлтэ абаад байхадань, үшөө һайнаар, оролдосотойгоор хүдэлхэ дуран хүрэнэ.

А. ДРЯХЛОВА,
Загустайн сельскэ Соведэй депутат.

Олониитын дундахи хүдэлмэрээ саг үргэлжэ һайжаруулжа байхыень, социалис мүрысөөе бүри һайнаар эмхидхэхыень, ажахые эрхилхэ онол аргаяа һайжаруулжа байхыень, даалгагдаһан хэрэгэй түлөө бүхы хүдэлмэрилэгшэдэй харюусалгые дээшэлүүлжэ байхыень партиина, советскэ, ажахын, профсоюзай, комсомолой организацинуудые КПСС-эй Центральна Комитет уряална.

(Партида, совет арадта КПСС-эй Центральна Комитедэй хандаһан Хандалгаһаа).

ХҮН ЗОМНАЙ БАЯРТАЙ

Хүн бүхэн, илангаяа залуушуул, үдэрэй шанга ажалай һүүлээр һайнаар амарха дуратай ха юм даа. Тиимэһээ бидэнэр, соёл культурын эмхи зургаануудай хүдэлмэрилэгшэд, сомонойнгоо харьяата Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой колхознигуудай, предприяти, организаци болон эмхи зургаануудай хүдэлмэрилэгшэдэй энэ эрилтые гүйсэд хангахын тула бүхы хүсэ шадалаа зорюулжа байдагбди.

Соёл культурын эмхи зургаанууд манай сельскэ Соведэй харьяата газар дээрэ нилээд олон. Хүдөөгэй культурын байшан хүн зоной дунда ябуулагдажа байгаа ниитэ-политическэ, хүмүүжүүлгын, соёл болбосоролой хүдэлмэриин ёһотой түб болонхой.

Манай культурын байшан 300 хүнэй һууха залтай, үргэн экрантай киноаппарадтай, элдэб янзын хүдэлмэри ябуулха олон таһагуудтай. Эндэмнай дуу хүгжэмэй, хатар нааданай кружогууд хүдэлнэ, үхибүүдэй тусхай клуб байгуулагданхай. Энэ клуб гурбан бүлэгтэй. Томошуул «Ая ганга», пионернүүд — «Костер», бага наһатай үхибүүд — «Чебурашка» бүлэгтэ ябадаг.

Холын малшадые, механизаторнуудые хангаха зорилготойгоор манай культурын байшанда «Ургы» гэжэ саг үргэлжын уран һайханай, агит-хүгжэмэй бригада хүдэлнэ. Тусхай графигаар тус бригада фермэ, отара, гүүртэнүүдээр, полевой стануудаар ябажа, лекци, элидхэл,

хөөрэлдөөнүүдые үнгэргэдэг, зүжэг наада, концерт харуулдаг.

Агит-хүгжэмэй бригадын ажалшадта харуулдаг программа олон янзын, һонирхолтой. «Тариан—баялигай дээжэ», «Бидэнтэй Будамшуу ябалсана», «Тариан, үе саг болон хүнүүд тухай», «Укланууд хүнүүд тухай юу бодоноб» гэхэ мэтэ нэртэй зүжэг наада бригадынхид хүн зондо харуулдаг. Мүнөө тэдэнэр «Шухалын шухала зорилго» гэһэн программатайгаар малай байрануудаар ябажа байна. «Өөрынгөө, тэрэ хүбүүнэй түлөө» гэһэн темээр Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайнай илаһан Илалтын 30 жэлэй ойдо зорюулагдаһан һонирхолтой концерт бэлдэгдэжэ эхилэгдээ.

Бухы ажал хүдэлмэреэ бидэнэр түсэбөөр ябуулдаг гээшэбди. Культурын байшангай совет 7 хүнһөө бүридэнхэй. Тус соведэй гэшүүдэй үүсхэлээр байшандамнай ходо лекци, элидхэл, тусхай үдэшэнүүд, һонирхолтой уулзалганууд боложо байдаг.

Харуулан ойлгуулха агитацида бидэнэр ехэ анхарал табидагбди. Манай байшангай фойе соо ороо һаа, «Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой социалис уялганууд», «Коммунис ажалай илалтада бидэнэр хүрэхэбди», «Дайнай болон ажалай ветеранууд», «Социалис уялгануудаа ямараар дүүрэжэ байнаб», «Ленинэй болон Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозуудай социалис уялганууд», «Комсомол-залуушуулай социалис уялганууд», «Түрүү комсомолшууд», «Залуу наһаяа табан жэлэй түсэб болзор һоонь урид дүүргэхэ хэрэгтэ зорюулая», «Коммунис партиин XXIV съезд» болон бусад гоё һайханаар хэгдэһэн стенд, плакат, зурагуудые харахат.

Ажалшадай дунда ниитэ-политическэ, соёл культурын хүдэлмэри үргэнөөр ябуулжа, сельскэ Соведэй, партийна организацинуудай элсүүлхы хүдэлмэридэнь туһа нэмэри хүргэнэбди.

Н. ГАЛДАНОВА.
Загустайн хүдөөгэй Культурын байшангай директор.

АМЖАЛТАНУУДТА ЗОРИГЖУУЛНА

26 жэлэй хугасаада би Загустайн сельскэ Соведэй гүйсэдхэхэ комитедэй түрүүлэгшээр ажаллааб. Тиимэһээ эндэхи түүхэ һайса мэдэхэб. Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайнай хүндэ хүшэр 1943 оной февраль һарада сельсоведэй гүйсэдкомой түрүүлэгшээр һунгагдаа бэлэйб. Ажал хүдэлмэри эмхидхэхэ гээшэ тэрэ сагта бэрхэшэг һэн. Колхозууд ажаллаха хүнүүдээр, техникэ, зэмсэгээр дуталдаха. Тиибэ яабашье манай сельскэ Совет ажалшадайнгаа хүсэ шадал элсүүлэн, урдаа байһан уялгануудаа амжалтатайгаар дүүргэдэг байгаа.

Дайнай хойто жэлнүүдтэ манай сельскэ Соведэй харьяата колхозууд, МТС арадай ажахы һэргээн бодхоохо, шэнэ, боро газар элдүүрилхэ, ниитын адуу малай тоо толгой олошоруулха, ашаг шэмыень дээшэлүүлхэ, байра байдалаа һайжаруулха, газар тарилангаа үргэдхэхэ асуудалнуудые муу бэшээр шиидхэдэг байгаа. 1962 оной дүнгөөр сельскэ Соведтэмнай Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй, Министрнүүдэй Соведэй дамжуулгын Улаан туг мүнгэн шантайгаар барюулагдаа һэн.

Манай парти, правительствын үдэр бүриин анхарал оролдолгоор хүдөө нютагай ажалшадай байра байдал, соёл культура жэлһээ жэл бүри хүгжэн бадаржа байна. Манайшье сельскэ Соведэй харьяата газарта тон ехэ хубилалта болонхой. Хорёод жэлэй урда тээ Тохой тосхомнай сабшалан, бэлшээреэр хүреэлэгдэһэн бишыхан тосхон байгша һэн. Харин мүнөө ямар болоод байнаб? Городтол адли болбосон түхэлтэй, гоё һайхан тосхон! Эндэ Ленинэй нэрэмжэтэ миллионер колхоз, дунда һургуули, «Сельхозтехникын» нэгэдэлэй отделени, хүдөө ажахые оньһожоруулха училищи, үрэ жэмэсэй питомник, барилгын колонно, больница болон бэшэшье эмхи зургаанууд түбхинэнхэй.

Түрэл нютагаа болбосоруулжа, арад зонойнгоо ажал хүдэлмэридөө эрхим амжалта туйлажа байхыень харахадаа, ехэ баяртай ябагшаб.

Б. ТУБАНОВ.
1944 онһоо КПСС-эй гэшүүн, ажалай болон дайнай ветеран.

ОЛОНИИТЭДЭ ТҮШЭГЛЭН

Сэлэнгын аймагай Загустайн сельскэ Совет РСФСР-эй Министрнүүдэй Соведэй, ВЦСПС-эй дамжуулгын Улаан тугта хүртэбэ гэжэ дуулаад, тэрэнэй ажал хүдэлмэритэй дүтөөр танилсахала ерэбэбди. Гоё һайхан хоёр дабхар хирпиисэ байшангай дээдэ дабхарта гараад, сельскэ Соведэй гүйсэдкомой түрүүлэгшын уужам һаруул таһалгада ороходомнай, столой саана бууралтаһан һаншагтай, сарюун хурса шарайтай, анхаралтай харасатай, жараад наһатай хүн һууба. Энэ нүхэрнай сельсоведэй гүйсэдкомой түрүүлэгшэ Николай Георгиевич Вяткин байгаа.

Энэ хүниие харахада, ажабайдалай ехэхэн зам гаталһан, арад зониие хүтэлбэрилхэ баян дүй дүршэлтэй болоһон хүн гэжэ мэдэхээр. Үнэхөөрөөшье, Николай Георгиевич һонин намтартай. Олон жэлэй туршада тэрэ МТС-эй директорээр, Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой главна зоотехнигээр, правлениин түрүүлэгшын орлогшоор, КПСС-эй Сэлэнгын райкомой секретаряар хүдэлһэн. Тиимэнүүд тушаалда байхадаа, аймагай, сельскэ, сомоной Соведүүдэй депутадаар, КПСС-эй Буряадай обкомой гэшүүнээршье һунгагдаһан.

1971 оной март һарада Н. Г. Вяткин Загустайн сельскэ Соведэй гүйсэдкомой түрүүлэгшээр һунгагдаа юм. Буряадай АССР-эй габьяата зоотехник, коммунист Вяткин нютагайнгаа арад зоной этигэл найдабарида харюусахын, сельскэ Соведэйнгээ ажал хүдэлмэри һайжаруулхын тула хамсыгаа шамаан ороо һэн. Ажал хүдэлмэри, ажабайдал һайн мэдэхэ, хүтэлбэрилхы дүй дүршэлтэй, эмхидхэхы шадабаритай, эрилтэ ехэтэй, ажалшадта анхаралтайгаар хандадаг туладаа тэрэ богони сагта олоной дунда хүндэтэй болоо.

Н. Г. Вяткин сельсоведэй гүйсэдкомой түрүүлэгшээр хүдэлжэ эхилһээр дүрбэн жэл болоо. Энэ үе соо сельсоведэй харьяата газар дээрэ ехэхэн хубилалта болоо. Тэндэхи ажахы, соёл культура нилээд урагшаа дабшаа. Дүрбэн жэлэй туршада сельскэ Соведтэ гурба дахин дамжуулгын Улаан туг мүнгэн шантайгаар барюулагдаа.

Иимэ амжалта, туйлалтанууд өөрөө ерээгүй. Сельскэ Совет, тэрэнэй гүйсэдком, гүйсэдкомой түрүүлэгшэ бүхы ажал хүдэлмэреэ парти, правительствын шиидхэбэри, тогтоолнуудые хүтэлбэри болгон, олониитэдэ түшэглэн ябуулна. Саг үргэлжын комиссинууд, депутадуудай бүлэгүүд, депутадууд, ниитын организацинууд, эдэбхитэд сельскэ Соведэй, тэрэнэй гүйсэдкомой хүдэлмэридэ тон ехэ туһа хүргэжэ байдаг.

Сельскэ Совет 50 депутадтай. Тэдэнэй 60 процентнь хүдэлмэришэд ба колхознигууд, 50 процентнь коммунистнар. Тэдэнэр даалгагдаһан тушаалдаа, депутадайнгаа уялгада харюусалгатайгаар хандажа, бүгэдэндэ үльгэр жэшээ харуулжа ябадаг. Жэшээнь, Р. С. Бадмаев Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой түрүүлэгшээр олон жэлдэ хүдэлхэ зуураа, нютагаархинайнгаа дунда хүндэтэй болоһон, ажахыгаа түрүү зэргэдэ гаргажа шадаа. Үнгэрһэн жэлэй дүнгөөр тус колхоздо РСФСР-эй Министрнүүдэй Соведэй, ВЦСПС-эй дамжуулгын Улаан туг мүнгэн шантайгаар үгтэбэ.

Депутат О. В. Минаевай хүтэлбэрилдэг Ягодный отделени жэлһээ жэлдэ һайн амжалта туйлана. Оньһон техникээр хүсэд хангагдаһан Ягодный отделениин гахайн фермэ, тэрэшэлэн буруу, хашарагуудые шахадаг тусхай гүүртэ «Мяханай фабрика» гэжэ дэмы нэрлүүлдэггүй. Энэ СТФ-гэй коллектив аймагай ажахынуудай гахайн фермэнүүдэй социалис мүрысөөндэ илажа, КПСС-эй Сэлэнгын райкомой, аймсоведэй гүйсэдкомой дамжуулгын Улаан туг мүнгэн шантайгаар абажа, аймагай Хүндэлэлэй самбарта бэшэгдээ. Депутадууд Г. Пескова, Ц. Доржиева, А. Дряхлова, Р. Чагдуров, М. Данзанов гэгшэд түсэбтэ табан жэлэй ударнигууд болонхой.

Сельскэ Соведэй депутадууд өөһэдынгөө һунгагшадтай нягта холбоо барисаатай, тэдэнэрэйнгээ дунда ходо ниитэ-политическэ, хүмүүжүүлгын, эмхидхэлэй хүдэлмэри ябуулдаг, саг болзор соогоо тоосодог заншалтай болонхой. Байгша ондо сельсоведэй бүхы депутадууд һунгагшадтаяа уулзажа, тоосоо хэбэ. Депутадууд сесси, гүйсэдкомой заседани бэлдэлгэдэ эдэбхитэйгээр хабаадана, тэндэ абтаһан шиидхэбэринүүдые һунгагшадтаа хэлэжэ, ойлгуулжа үгэнэ, дүүргэлтыень эмхидхэнэ. Үнинэй депутадууд А. Бамбаров, Н. Кутеков, М. Данзанов, И. Посохова, Г. Минаев гэгшэд түрүүшынхеэ һунгагдаһан залуу депутадуудта һурган хүмүүжүүлэгшэд боложо, үдэр бүриин туһаламжа үзүүлдэг, депутадай уялгаһуудые, хэхэ ажалыень тайлбарилан ойлгуулдаг.

Эндэхи саг үргэлжын комиссинууд ажалаа түсэбэй ёһоор ябуулдаг, али нэгэн гээгдэлдэ ороһон участогые шалгажа, заседани дээрэ харадаг, дутуу дундануудые усадхаха хэрэгтэ ажалшадые олоор хабаадуулдаг, сесси, гүйсэдкомой заседани дээрэ элидхэл хэдэг, тогтоолыень бэелүүлэлсэдэг. Жэшээнь, депутат С. Д. Цыренжаповай хүтэлбэрилдэг хүдөө ажахын комисси хабарай тарилгада бэлдэлгын, тарилгын, үбһэ болон тариа хуряалгын хүдэлмэриие, малшадай ажалые, ажаһуудалые ходо шалгажа, шухала хэмжээнүүдые абажа байдаг заншалтай. Байгаалиие хамгаалха ба һуурин тосхоноо болбосон түхэлтэй болгохо болон бусад комиссинууд үүсхэл, оролдосо ехэтэйгээр хүдэлдэг.

Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой отделени, фермэ, гүүртэнүүд дээрэ депутад... 13 пост хүдэлнэ. ... постнуудые депутадууд Минаев, Р. Чагдуров, Малафеев, Д. Балданов, Пескова, Д. Хободоева, Тыжинов, Л. Гордеева ... бусад хүтэлбэрилнэ. ... тарилгын гү, али үбһэ, ... хуряалгын үедэ машин... никын ямараар ашагла... байһаниие, механизатор... дай байра байдалые, ... хоолые, малай фермэ, ... тэнүүдэй ажал хүдэл... шалгажа, дутуу дунд... дыень усадхаха хэрэгт... лээд ехэ юумэ хэжэ б...

Постнуудай гэшүүд ажа... дай дунда эмхидхэлэй... гууламжын хүдэлмэри... ябуулжа байдаг.

Ниитын гурим са... гэмтэ ябадалтай тэмсэ... луушуулые зүбөөр х... жүүлхэ гээшэ нютагай ... дүүдэй гол зорилгону... гэн болоно. Энэ хэрэг... густайн дунда һургу... директор депутат В. А. ...наев, «Сельхозтехникын» ...дэлэй отделениин пар... гой секретарь депутат А. Бамбаров, № 1 СПТУ-гай ...ректор депутат В. А. Т... нов гэгшэд эдэбхитэйг... баадана.

Тохой тосхондо аж... болон дайнай ветерану... дар суутай малшад, ме... заторнууд, хүдэлмэр... мэргэжэлтэд олон. ... шанарай депутадуудай хэлээр тэдэнэр һур... да ерэжэ, хөөрэлдөө гэргэдэг, заабари. Зүб... үгэжэ байдаг. Залуушу... зүбөөр хүмүүжүүлхэ ... энэ тон ехэ удха ...

Ажалшадые, иланга... луушуулые коммунис ... хүмүүжүүлхэ талаар се... Соведэй, тэрэнэй гүй... мой ябуулжа байгаа хүд... ридэ эхэнэрнүүдэй ... нүхэдэй сүүд, арадай ... на, үйлсын комитедүүд ... ниитын бусад орга... нууд ехэхэн туһа хү... байдаг. Ниитын эмхи... хүмүүжүүлгын хүдэл... эдэбхитэйгээр хабаад... най ашаар, эндэхи за... лай дундаһаа хуули... ниитын журам эбдэхэ... үсөөрөө. Тохойн дун... гуулиин бүхы һурагш... нернууд, комсомолшу... лонхой.

Имагтал олониитэдэ т... лэн, тэдэнэй аша т... сельскэ Соведэй ха... газар дээрэ һүүлэй ... жэлэй туршада нилээ... юумэн хэгдээ. Эндэхи ... хын шэнэ газар, ... сабшалан эдлэхэ, ... руулха, тарианай, ... ургаса эрид дээшэ... малай тоо толгой олош... ха, тэрэнэй ашаг шэ... шэлүүлхэ, һуурин то... электрын хүсөөр ... ариг сэбэр, болбосон ... тэй болгохо талаар ... хүдэлмэри олониитын ... долгын аша үрэ мүн.

П. СУБАН...
Р. БАЛДАН...

МАНАЙ КОМИССИИН ҮҮСХЭЛЭЭР

Сельскэ Соведэй депутадаар оло дахин һунгагданаб. Хэдэн жэлэй туршада хүдөө ажахын талаар саг үргэлжын комисси хүтэлбэрилөөб. Нютагай Соведүүдые һунгаха һүүлшын һунгалтын хойно болоһон эмхидхэлэй сесси дээрэ байгаалиие сахиха ба һуурин тосхониие болбосон түхэлтэй болгохо саг үргэлжын комиссиин түрүүлэгшээр һунгагдаа һэм.

Манай коллектив 5 хүнһөө бүридхэгдэнхэй, тэрэ тоодо Ардасанай леспромхозой хүдэлмэришэн М. В. Казанцев, Сульфат станциин начальник А. Л. Дряхлова, Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой мал адуулагша Ц. Б. Доржиева оролсоно. Эдэ нүхэднай депутадайнгаа уялгада харюусалгатайгаар хандана, комиссиингаа ажал хүдэлмэридэ эдэбхитэйгээр хабаададаг.

Нютагайнгаа һуурин тосхониие болбосон түхэлтэй болгохын тула манай комисси ехэхэн оролдолго гаргажа байдаг. Энэ асуудалаар ажахы, предприяти, организаци, эмхи зургаан бүхэндэ эртэнһээ даабари үгэжэ, тэдэнэй жэлэй туршада бэелүүлхэ хэмжээ ябуулгануудые табюулдаг гээшэбди. Һүүлээрнь сельскэ Соведэй хэхэ хэмжээ ябуулганууд табигдадаг.

Һуурин тосхоноо болбосон түхэлтэй болгохо хэмжээ ябуулгануудаа сельскэ Соведэйнгээ гүйсэдкомой заседани дээрэ харуулжа, баталуулдагбди. Баталан абтаһан хэмжээ ябуулганудай ямараар дүүргэгдэжэ байһые жэлэй туршада ходо шалгажа, өөһэдынгөө гү, али сельсоведэйнгээ гүйсэдкомой заседани дээрэ харуулжа, шухала хэмжээ абажа байдагбди.

Тиимэһээ һуурин тосхоноо болбосон түхэлтэй болгохо талаар хараалһан түсэб, зорилгонууднай жэл бүри амжалтатайгаар дүүргэгдэжэ байдаг. Жэшээлхэдэ, үнгэрөөшэ жэл баталан абаһан хэмжээ ябуулгануудай бүхы талаараа нилээд үлүүлэн дүүргэгдээ. Илангаяа манай түб Тохой тосхондо ехэ юумэн хэгдээ.

Жэлэй туршада хэгдэһэн юумэнэй зарим нэгые тоолохо болоо һаа иимэ: хүүгэдэй шэнэ саад, ясли, спортивна комплекс, бани, байрын гэрнүүд, үйлэдбэриин барилганууд, үһа абаха түхеэрэлгэ, нэгэ хүүргэ баригдаа. 1150 модон һуулгагдаа. 85 палисадник барилгдаа. 9 километр харгы заһагдаа. Һуурин тосхоноо ариг сэбэр болгохо, байгаалиие сахиха талаар баһал бага бэшэ хүдэлмэри ябуулагдаһан байха.

Түсэбтэ табан жэлэй түгэсхэхы жэлдэ манай сельскэ Соведэй харьяата һуурин тосхониие болбосон түхэлтэй, ариг сэбэр болгохо талаар нилээд ехэ юумэн хэгдэхээр хараалагданхай. «Ажахы» предприяти, организаци, эмхи зургаан бүхэнэй бэелүүлхэ хэмжээ ябуулганууд табигдаад, сельскэ ... гүйсэдкомой заседа... баталагдаа.

Нютагайнгаа арад... депутадуудта түш... дэнэй хүсэ шадал ... манай комисси, сел... вет, тэрэнэй гүй... рин тосхоноо бол... хэлтэй, ариг сэбэр ... талаар хараалһан ... рилгонуудаа хэрэг... бэелүүлжэ шадаха... нанаб.

Б. БА...
Загустайн сель...
байгаалиие са...
һуурин тосхоноо ...
түхэлтэй болго...
үргэлжын ком...
түрүү...

АРАДАЙ МҮНХЭ ДУРАСХААЛ XXX

ЭНДЭҺЭЭ ДАЙН ЭХИЛЭЭ ҺЭН

...хэ һүрэшэһэн хана-...ые, һандаршаһан бай-...уудые хаража, дайнай ...эн түрүүшын үдэрнүү-... һанаандаа оруулхын, ...лхы нүхэдэйнгөө ду-...алые ямбалан хүндэл-... тулада Брест хотодо ...уугшад хэрэмдээ ошо-...уратай юм...

...т мүрэнэй эрье дээрэ ...э сахигшад үялгаяа дүүр-... зогсонод. Эдэнэр ногоон ...онтой эрэлхэг зоригтой ...уд лэ. Тэдэнэрые хара-...а, ногоон малгайтай хи-... сахигша тухай рассказые ... һанаандаа оруулдагби. ... рассказ соо иигэжэ хэ-...эн байдаг: «Сахир са-... шэг шарай, булхыжэ ...шаһан нюдэн. Гар пу-...дой хажууда буудагда-... хооһорһон обоо гильзэ, ...гдаагүй хэдэн диск. Тэд ...хана буудуулан алуул-...һан хэдэн арбаад фашистнарай бэе. Сэрэгшэ хэдэн хоногто эдеэлээшьегүй, унтаашьегүй. Байлдаанай нэрьеэнһээ дулииршоо. Бусад сэрэгшэдтэй сугтаа дайсанай хүреэлэлгэһээ гарахыень тэрээндэ дурадхаа. Хилэ сахигша хатажа хахаршаһан уралаа арай шамай хүдэлгэн, зоригтойгоор иигэжэ хэлээ: «Эндэһээ би хаанашье ошохогүйб...»

Тэрэ хэн байгааб? Баатарай үхэлөөр унаһан 823 сэрэгшэдэй дурасхаалые мүн-хэлһэн мрамор хабтагай дээрэ тэрэнэй нэрэ обог һиилээтэй гү?

Зүүн зүгэй бэхижүүлгэ. Эндэхи дүрбэлжэн метр газар бүхэндэ хатуу шэрүүн байлдаанай мүр сараа үлэнхэй. Осколконууд, буудагдажа хооһорһон гильзэнүүд, һомонууд, хайлашаһан хирписэнүүд, малтаһан лэ газарташ гаража ерэхэ. Германитай хэгдэһэн Брестскэ хэлсээндэ 1918 ондо гар табигдаһан Сагаан ордоной бэлон бэхижүүлгын байшангай гансал һуурин үлөө. Совет сэрэгшэдэй толгой уруу бомбонууд аадар шэнги адхараа, дайсад танкнуудаар тэдээн уруу сэхэ буудаа. Гитлеровецүүд юушье хэжэ ядахадаа, хүсэ ехэтэй артиллерийскэ түхеэрэлгэнүүдые хэрэглэбэ. Дабхар байшангуудай хананууд хэмхэрэн уна-жа эхилбэ. Гэбэшье эрэлхэг зоригто сэрэгшэд үлэн хооһоншье һаа, хэрэмые хамгаалхаар эрмэлзэн, подвал, бүтэн үлэһэн байшангууд сооһоо буудажа үргэлжэлһэн зандаа байба.

Дайсадшье хэрэм хамгаалагшадай эрэлхэг зоригто баатаршалга тухай гайханхаар хөөрэлдэдэг болобо. «Тэдэнэр Брестдэхи хуушан хэрэмые һүүлшынгээ амин хүрэтэр хамгаалаа. Ород ёһоор дайлалдаха гээшэ ямар бэ гэжэ тэндэл мэдээ һэмди»,— гээд немецкэ 4-дэхи армиин штабай начальник байһан генерал Блюментритт бэшэһэн байдаг.

Тиин дахяад һандаралганууд. Имагтал эндэ газар малтаха үедэ подвалай ханада иигэжэ бэшээтэй байба: «Би амяа табижа байнаб, зүгөөр бэеэ тушаахагүйб. Баяртай, Эхэ оромни! 20.VII.41 он». Ямаршье нэрэ обог байгаагүй. Сэрэгшэ өөрынгөөшье, нүхэдэйнгөөшье зүгһөө бэшэһэн байгаа ха даа. Хэрэм хамгаалагшад социалис Эсэгэ оронойнгоо, зол жаргалта ерээдүйн түлөө тэмсэһэн, баатарай үхэлөөр унаһан юм.

1941 оной июньдэ Буг мүрэнэй эрьедэ дайлалдаһан хүнүүдэй үсөөхэниинь лэ амиды мэндэ үлөө. Амиды үлэгшэд Эхэ оронойнгоо ямар болоһые, дайшалхы нүхэдэйнгөө хүсэлэй бэелүүлэгдэһые хоёр нюдөөрөө хараа.

«Хэрбээ баатарай үхэлөөр унагшад мүнөө амидыран бодожо, дайсантай болоһон тэгшэ бэшэ байлдаанда хабаадалсаһан газар — Брест хото хараа һаа, тон ехээр баярлаха, гайхаха байгаа» — гэжэ хэрэм хамгаалалсаһан, Брестдэ ажаһуугша Т. П. Домбровский хэлэнэ.

Үнэхөөрөөшье, городто асари ехэ хубилалтанууд болоо. Дайнай урда тээ Брест элһэ тооһондо дарагдашаһан город байһан. Хэрэм хамгаалагшад тиихэдэ иимэл городые хараһан байха. Юуб гэхэдэ, Совет засаг хэдышье оролдоо һаа, жэл хахадай туршада ехэ хубилалтануудые хэжэ шадахагүй байгаа бшуу.

Урдань Белоруссиһаа Канада нүүжэ ороһон нэгэ хүн түрэлхидтээ уулзахаяа Брест һаяхан ерэһэн байна. Тэрэ Брест хотын ехээр хубилшоод байхые харахадаа гайхаа, гэлыгээ бэлэй. Нэгэ дабхар гэрнүүдэй оронд таба-юһэ-арбан дабхар мантан томо байшангууд жэрылдэжэ бодошоһон байгаа ха юм. Брест үргэдхэгдөө. «Южный», «Восток» гэжэ шэнэ микрорайонууд урган бодоо. Мүнөөшье үргэдхэгдэжэ үргэлжэлүүлэгдэһээр. Хэдэн жэлэй үнгэрхэдэ, район бүхэндэнь 80 мянган хүн ажаһууха аргатай болохо.

Мүн лэ городой соёлой ажабайдалда ехэ хубилалтанууд болоо. Эндэхи хүн зон драмтеатрта, табан томо кинотеатрта ошохо, арадай хоёр театрай гү, али дуу, хатарай ансамблиин табиһан зүжэг, концерт хараха, политическэ гэгээрэлэй областной байшанда гү, али заводуудай соёлой байшангуудта лекци шагнаха, олон тоото библиотекэнүүдэй нэгэнһээ дуратай номоо абажа уншаха аргатай юм. Урдань хүдөө тосхондо нэгэшье библиотекэ байгаагүй һаа, мүнөө область дотор 1.164 библиотекэ тоологдоно.

Брест хотоһоо урган гараһан уран зохёолшод, уран зураашад, багшанар, врачнар олон. Больницанууд, поликлиникэнүүд, һургуулинууд, балшар заахан үхибүүдые хүмүүжүүлхэ эмхи зургаанууд жэл ерэхэ бүри олошорно.

1939 он болотор Брестын гурбадахи хүн бүхэн ажалгүй зайгуултажа ябадаг һэн. Харин мүнөө хүдэлмэрншэд, инженернүүд, технигүүд эндэхи завод, фабрикануудта электролампануудые, газова аппаратурануудые бүтээн гаргана, хибэс нэхэнэ.

Коммунис партиин, совет арадай аша туһаар иимэ ехэ хубилалтанууд болоо гэжэ Брестдэ ажаһуугшад һайн мэдэнэ. Тэдэнэр Брестые хамгаалхын түлөө ами бэеэ хайрлангүй, хархис дайсантай тэмсэһэн хүнүүдэй дурасхаалые нангинаар һанажа, хадагалжа ябадаг. Брестые хамгаалагшадай баатаршалгаар бүхы совет арад омогорходог. Эсэгэ оронойнгоо баатар хүбүүдэй эрэлхэг зоригтойгоор тэмсэһэн, баатарай үхэлөөр унаһан газарнуудта 1971 ондо мүнхэлэлгын комплекс бодхоогдоһон байна.

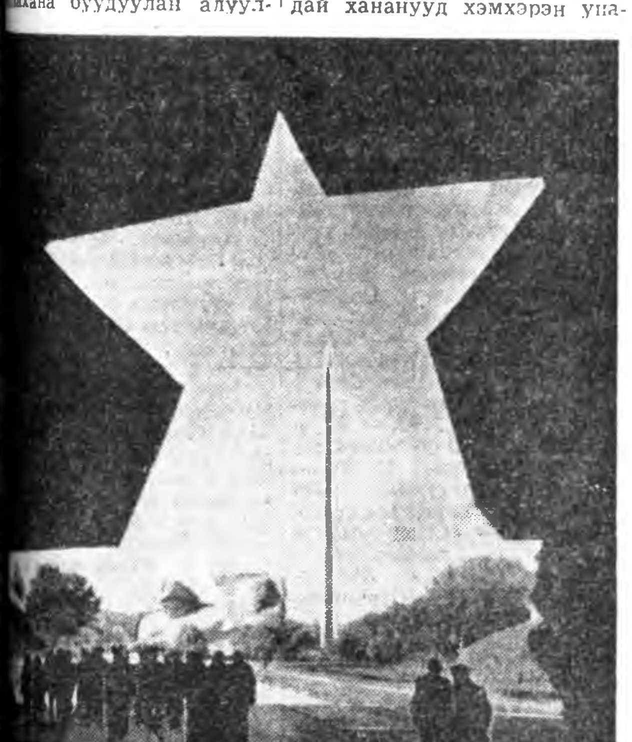
Инженернэ управлениин үнэһэн тоборог болоһон газарта хэгдэһэн сэрэгшын 33 метр томо толгой олоной анхарал татадаг. Дайсание шоо үзэнгеэр, нугаршагүй зоригтойгоор шэртэһэн харасань һүрөөтэй. Титанова хо-лисоор үнгэлһэн 100 метр утатай жада мүнхэ галай дэргэдэ табигданхай. Ажабайдалда дурлаһанай, тэмсэл, илалта тээшэ эрмэлзэлэнэй һүлдэ тэмдэг болоһон «Жажда» гэжэ скульптура тэрээнһээ холо бэшэ оршодог. Архитектурна ансамблиин тэг дунда баатарай үхэлөөр унаһан сэрэгшэдэй хүүр дээрэ мүнхэлэлгын мрамор хабтагай табигдаатай.

Энэ хэрэм патриотическа хүмүүжүүлгын Бүхэсоюзна һургуули болонхой. Мүнөө үедэ 7 миллион гаран хүн эндэ айлшалаад байна. Тэрэ тоодо Буряадһаашье ерэһэн хүнүүд олон. Аяншалагшадай 15 бүлэг Улаан-Үдэһөө тусхай поездоор һаяхан эндэ ерээд бусаа. Тэдэнэр мүнхэлэлгын комплексые зүрхэ сэдьхэлээ ехэтэ хүдэлгэн хараһан байна. Дурадхалай дэбтэртэ үшөө нэгэ иимэ тэмдэглэл бэшэгдэбэ: «Брестын хэрэм хамгаалһан совет сэрэгшэдэй нугаршагүй эрэлхэг зоригто баатаршалгые аша гушанартаа дурасхаал болгон бэлэглэхын тулада мүнхэлэлгын комплекс зохёон бүтээгшэдтэ аяар холын Буряадһаа ерэһэн бидэнэр, аяншалагшад, үнэн сэдьхэлэй һайниие хүргэнэбди».

Тиимэ даа. Бүхы совет арадта адли алдарта Байгал далайн эрьедэ ажаһуудаг буряадуудшье Брестые хамгаалһан нугаршагүй эрэлхэг зоригтой сэрэгшэдые хэзээдэшье мартахагүй, ходоо һанан дурсажа ябахал.

В. КОЛЕСНИКОВ,
запасай подполковник. СССР-эй журналистнуудай холбооной гэшүүн.

ЗУРАГУУД ДЭЭРЭ: 1. Брестын герой-хэрэмэй гол үүдэн. 2. Брестын уран һайханай бүлгэмэй хүгжэмтэ ансамбль Люблице хотодо концерт харуулжа байна.

Е. МАКАРЧУГАЙ фото.

ЛЕНИНГРАДЫЕ ХАМГААЛАГША

Вагонуудай мөөр рельс дээгүүр түернэ. Хагдаржа шарлашаһан тарялан, нуга, сомоотой үбһэн, ой модон, гол мүрэнүүд, һуурин тосхонууд, станцинууд вагонуудай сонхоор жэрэгэд гээд лэ үнгэрнэ. Поезд баруулжаа ларан, гүйдэлөө бүри түргэдхэнэ.

Сонхын дэргэдэхи нээр дээрэ һууһан дунда зэргын наһанай солдат бодолгото болон, үнгэрһэн ажабайдалаа толгой соогоо мухарюулна. Хирэ-хирэ болоод лэ тэрэнэй шэг шарайда энеэбхилһэнэй тэмдэг үзэгдөөд, нюдэниинь ялалзаад абана. Тиигэбэшье туулган хүндэ бодолнууд шэг шарайень һүрөөтэй болгоно...

Солдадай бодохо юумэн олон һэн. Москвагай хуушан трактын хоёр захаар нэмжыһэн Яруунын аймагай Погромно тосхондо Михаил Туголуков 1905 ондо түрэһэн намтартай. Залуу тарячан хүбүүн 22 наһандаа сэрэгэй албанда татагдажа, КВЖД-дэ болоһон байлдаанда хабаадалсаа. Тиихэдэ хэлхеэ холбооной ротодо алба хээ. Дивизиин штаб добтолжо ябаһан подразделени хоёрой хоорондо хэлхеэ холбоо таһалгаряагүй хангадаг байгаа. Энээнэйнгээ түлөө тэрэ командованиин зүгһөө нэгэнтэ бэшэ магтаалда хүртөө.

Үүлгата албаяа дүүргээд, Михаил түрэл нютагаа бусажа, хоёр жэлэй туршада ажаллаа. Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агуу ехэ дайнай эхилхэдэ, Михаил Иннокентьевич дахинаа сэрэгэй хубсаһа үмдэжэ, Эхэ ороноо хархис дайсадһаа хамгаалхаар мордоһон юм. Дивизионная станцида бүридүүлэгдэһэн артиллерийскэ 14-дэхи бригадада тэрэниие эльгээбэ. Удангүй энэ бригада Ленинград ябуулагдаа бэлэй.

—Агуу ехэ Ленинэй городые дайсан-дээрмэшэдэй һабарта оруулхагүйбди, — гэжэ сибирягууд нэгэн дуугаар шахаа тангаригаа үгэһэн юм.

Совет сэрэгшэд ами бэеэ хайрлангүй эрэлхэг зоригтойгоор тэмсэжэ, домог түүхэтэ городые дайсанай гарта үгөөгүй һэн. Яруунын хүбүүн Туголуков тэдэнэрэй дунда ябалсаа. Тэрэ таһарһан утаһа холбохоёо адхаржа байһан һомон соогуур үдэр бүри линии дээрэ гаража, шадамар бэрхээр заһажа, холбоо байгуулдаг һэн. Эндэ түрүүшынгээ дайшалхы шагналда — «Дайшалхы шэн габьяагай түлөө» гэһэн медальда хүртэбэ.

Жэлһээ дээшэ саг соо Михаил Иннокентьевич Ленинградые хамгаалагшадай зэргэдэ ябалсаа. Нэгэтэ томо буугай һомон тэрэнэй хажууда тэһэршэбэ. Хүндөөр шархатаһан солдат госпитальдо эльгээгдэжэ, удаан саг соо эмшэлүүлһэн байна. Таяг тулаһан тэрэ түрэл нютагаа бусажа ерээ. Бэе үлбэр болоошье һаа, Михаил Иннокентьевич Ворошиловай нэрэмжэтэ колхозой загаһашадай бригадые хүтэлбэрилһэн байна.

Ленинградые хамгаалалсаһанайнь түлөө Туголуковай нэрэ дээрэ хоёрдохи шагнал — Эсэгэ ороноо хамгаалгын дайнай хоёрдохи шатын орден, «Ленинградые хамгаалһанай түлөө» гэһэн медаль райвоенкомадта ерээ һэн.

Мүнөө Михаил Иннокентьевич пенсидэ гаранхай юм. Тэрэ дайшалхы шагналнуудаа нюдэнэйнгөө сэсэгы мэтэ хадагалжа, ашанартаа харуулжа, дайнда ябаһан тухайгаа омогорхон хөөрэжэ һуудаг.

В. БАЙБОРОДИН.

АЖАЛШАДАЙ бэшэгүүдһээ

„АВТОБУС ЕРЭЭ ГҮ?“

Улаан-Үдэ городһоо Хурамша тосхон хүрэтэр үдэртөө хоёр дахин (үглөөгүүр, үдэшэлэн) автобус ябадаг юм. Жэшээнь, үглөөнэй автобус Улаан-Үдэһөө 8 часта гараад, Хурамшада 9 час 30 минутада ерэһэн байха зэргэтэй. Теэд автобусой ябаха расписани ходоодоо шахуу баримталагданагүй, заримдаа оройдоо ерэдэггүй байна. Һүүлэй хэдэн баримта дурдаха болоо һаа, иимэ: байгша оной февралиин 19-20-ной үдэрнүүдтэ Хурамшада нэгэшье автобус ерээгүй.

Тиимэһээ Гильбэр, Кокорино, Хурамша нютагуудай ажалшад автобусой ябасые гуримшуулха асуудалаар сомоной Соведэй гүйсэдкомдо хандадаг байна. Улаан-Үдын автостанциин диспетчертэ энэ асуудалаар хандахада, «тэрэ маршрудта мүнөөдэр автобус хүртөөгүй» гэһэн харюу үгэдэг заншалтай болошонхой.

Тиихэдэ тус маршрудай автобусоор дурсагдаһан тосхонуудай ажалшадай захиһан газетэ ба журналнууд Улаан-Үдэһөө асарагдадаг юм. Теэд автобусой ерээгүй дээрэһээ болоно, арад зон заримдаа хэдэн үдэр соо хэблэлэй һониниие уншаха аргагүй болоно бшуу. Хэдэн үдэрэй газетэ, журналнуудые захигшадтань тараахада, почтальоной ажал хүндэ, нобшо болоно ха юм.

Автобусой ябасые гуримшуулха асуудалаар республикын автотранспортна управленидэ оло дахин хандаа һэмди. Тус управлениһээ һүүлшын харюу үнгэрэгшэ жэлэй ноябриин 20-до абтаа. Тэрээн соонь «зохихо хэмжээ абахабди» гэһэн үгэнүүд бии. Теэд ямаршье хубилалта болоогүй, мүнөө болотор хэмжээн абтаагүй байһаар.

Дурсагдаһан нютагуудай хүн зон зохихо хэмжээнэй абтахые хүлеэһэн зандаа.

Г. САНЖИЕВ,
Гильбэрэй сомоной Соведэй гүйсэдкомой түрүүлэгшэ.
Улаан-Үдын аймаг.

ХҮБҮҮДЭЙ СЛЁТ

Орлигой дунда һургуулида хүбүүдэй заншалта слет болобо. Слёдто бэлэдхэлэй ехэ хүдэлмэри хэгдэһэн байгаа. Мүрысөөнүүд, «Зарница» гэжэ һонирхолтой сэрэгэй-спортивна наадан болоһон юм. Хүбүүд өөһэдынгөө следто аха нүхэдөө — Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агуу ехэ дайнай ветерануудые, албанһаа табигдаһан сэрэгшэдые уриһан байна.

Заншалта энэ слёдые һургуулиин директор М. П. Галсанова тобшохон үгэ хэлэжэ нээгээ.

Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агуу ехэ дайнда хабаадалсажа, дайшалхы олон орден, медальнуудта хүртэһэн Алексей Лопсонович Мункуев, Дугар Аюрович Гергенов гэгшэд слёт дээрэ дайшалхы зам тухайгаа хөөрэжэ, һурагшадые ехэтэ баясуулаа. ВЛКСМ-эй райкомой секретарь В. Данцаранов эдир хүбүүдые — ерээдүйн сэрэгшэдые амаршалһан байна.

Слёдто хабаадалсаһан хүбүүд һуралсалдаа эрхимээр хандажа, Эхэ оронойнгоо үнэн сэхэ эрхэтэн болохобди гэжэ тангаригаа үгэбэ.

В. ГАЛСАНОВ.
Ахын аймаг.

БАЯРАЙ ҮДЭШЭ

Хяагтын медицинын училищиин актова зал һайндэрэйхеэр шэмэглэгдэнхэй. «Ажалдаа амжалтатай ябаарайт, ханинар!» гэһэн уряа аржагар томо үзэгүүдээр бэшэгдэнхэй. Сагаан халаадтай залуухан хүбүүд ба басагад, училищиин багшанар, түрэлхид зал соо сугларба. Ушарынь юуб гэбэл, энэ жэлдэ училищи дүүргэгшэдтэ диплом барюулалгын баяр ёһололой үдэшэ болоһон байгаа.

Сугларагшадай дундаһаа олохон хүбүүд, басагад илангаяа хүхюутэй, баяртайнуул. Тэдэнэр — училищи дүүргэһэн залуу мэргэжэлтэд, хамтадаа 125 хүн. Бултадаа медицинын фельдшерэй мэргэжэлтэй.

Хүгжэмэй аялга доро училищиин туг залда оруулагдаба. Тус училищиие эрхим сэгнэлтэтэйгээр дүүргэһэн Александр Смирнов, Бэлла Дадуева, Надежда Синюшкина гэгшэд туг барижа ороно.

Училищиин директор В. Н. Степанов баяр ёһололой үдэшые нээжэ, залуу мэргэжэлтэдые хани халуунаар амаршалха зуураа иигэжэ тэмдэглэбэ: «Энэ жэлдэ манай училищиие 125 хүн дүүргэжэ, фельдшерэй мэргэжэлтэй болобо. 1947 онһоо хойшо манай училищида 701 хүн медицинын сестрагай, 809 хүн фельдшерэй мэргэжэлтэй боложо гараа. Тэдэнэр Буряад ороной нютаг бүхэндэ шахуу ажалшадай элүүр энхые сахин хамгаалжа байна. Таанадай ажалда ехэ амжалта хүсэнэб». Удаань училищи дүүргэһэн залуу мэргэжэлтэдтэ дипломууд барюулагдаа.

Залуу фельдшернүүдэй үмэнэһөө Л. Шагланова үгэ хэлэжэ, эрдэм номдо һургажа, мэргэжэлтэй болгоһон багшанартаа гүн сэдьхэлэй баяр баясхалан хүргөөд, саашанхи ажалдань ехэ амжалта, ажабайдалдань зол жаргал хүсэһэн байна.

Хяагтын медицинын училищи энэ жэлдэ дүүргэгшэдэй дундаһаа Ольга Фомина, Нина Чимитова, Надежда Балакина гэгшэд манай үе сагай агуу ехэ барилга болоһон Байгал-Амарай түмэр замай магистралиин барилгын участогуудта хүдэлхөөр ошохо болоһон байха юм.

Училищи дүүргэгшэдэй баяр ёһололой үдэшэ хүхюу сэнгэлигээр боложо дүүрэбэ.

С. ВАНЧИКОВА.

ЭБЛЭЛ ТАРААГШАДАЙ ЗҮБЛӨӨН

...ублikын «Союзпе-... агентствын хүдэлмэри-...дай зүблөөн Улаан-Үдэ-...бо. Эндэ хотын болон ...дай «Союзпечатиин» ...е даагшад, бусад хүтэл-... хүдэлмэрилэгшэд суу-... үнгэрэгшэ жэлэйнгээ ... дүн согсолһон, байг-... ехэ хүдэлмэриингөө ... тухай хөөрэлдэһэн ...

...о, журнал, ном болон хэблэл тарааха талаар хүн зоной эрилтэ гүйсэд хангаха гээшэ тиимэшье хүнгэн хэрэг бэшэ. Мүнөө республикын хүн зоной дунда захилаар тараагдаһан хэблэл — газетэ, журналнуудай тоо миллион 300 мянга шахуу болоно. Тиигэбэшье, хэблэл тараалгаар ажалшадые гүйсэд ханганабди гэжэ хэлэхын аргагүй. Энэ талаар хүн зоной зүгһөө гомдол, дурадхалнууд ороһоор гэжэ республикын «Союзпечать» агентствын начальник В. Б. Худугуева элидхэл дотороо тэмдэглэбэ.

Республикын «Союзпечать» агентство 1974 ондо ажалшадай дунда хэблэл тарааха түсэбөө 102,8 процент дүүргэжэ, 5910 мянган түхэригэй захил абаһан, хэблэлэй бусад зүйлнүүдые худалдаһан байха юм. Энэнь саада жэлэйхидэ орходоо 160 мянган түхэригөөр дээшээ болоно. Жэлэйнгээ түсэбые 111 процент хүрэтэр дүүргэһэн Хойто-Байгалай, Ахын аймагуудай «Союзпечатиин» таһагуудай хүдэлмэрилэгшэд социалис мүрысөөндэ түрүү һуури эзэлһэн байна.

Табан жэлэй түгэсхэхы энэ жэлдэ хүдэлмэри дээрээ бии байгаа дутуу дундануудаа зайсуулжа, юһэдэхи табан жэлэй түсэбые болзорһоонь урид, байгша оной декабриин 25-да дүүргэжэ, даабариһаа гадуур 100 мянган түхэригэй хэблэл ажалшадай дунда тарааха гэһэн социалис уялга баталан абаа.

Хэблэлдэ захил абалгаар, тэрэнэй документаци болон бүридхэл, тоосоо табиха талаар тусхай семинар үнгэргэгдөө.

Манай корр.

...ХИЛЫН СААНАҺАА
телефон·телеграф·радио

...КА

...дээрэ эб найрамдал хангахын түлөө

ТАСС

...ровскэ Германиие со-...адай һамна бута сохин ...р 30 жэлэй ойе бүхы ...элтэн тэмдэглэхээр ... байна. Ушар юуб гэ-... Соведүүдэй ороной баа-...гата тэмсэлэй ашаар ... арад зон фашизмын ... тахалһаа сүлөөлэгдөө ... Бангладешэй премьер-...тр Мансур Али мэ-...

...даһан байдалтай бо-... залуу гүрэнүүдтэ энэ ...айхабтар ехэ удха шанартай байна гэжэ премьер-министр тэмдэглээ. Энэнь национально-сүлөөрэлгын хүдэлөөе улам үргэдхөө.

Фашис Германиин һамна бута сохигдоһонһоо хойшо дэлхэй дээрэ бата эб найрамдал хангагдаха аргатай болоһон байна гээд Мансур Али хөөрөөгөө үргэлжэлүүлбэ. Эдэ бүхы амжалтануудые Советскэ Союз түрүүгэй социалис оронууд, түрүү үзэлтэй бүхы хүсэнүүд найдамтайгаар сахин хамгаална.

...ИНГТОН

...натор Дж. СПАРКМЭНАЙ мэдүүлгэ

ТАСС

...лай гадаадын хэрэ-... эрхилдэг комиссиин ...гшэ Дж. Спаркмэн ... далэхэдээ, Советскэ ... ба Холбоото Шта-...й хоорондохи шахар-... байдал һуларуулха по-... бэелүүлжэ үргэл-... шухала гэжэ мэдүүл-...

...рна зэбсэг хэрэгсэл-... саашадань бүтээн ...та хороохын тула хү-...ролдолго гаргаха хэ-... гээд тэрэ тэмдэглэбэ. ...остогто болоһон хөө-...нүүд ашатай туһатай ... Стратегическэ доб-толхы зэбсэг хэрэгсэлнүүдые саашадань хизаарлаха асуудалаар үгээ ойлголсоһон байгаа. Буу зэбсэгүүдые саашадань хороохын тула шухала хэмжээнүүдые абаха хэрэгтэй гээд Дж. Спаркмэн хэлэбэ.

США-гай, СССР-эй хоорондохи худалдаа наймаае хүгжөөхын тула яһала ехэ юумэн хэгдэжэ байна гэжэ хэлэхэдэ болохо. Энэ талаар харилсаагаа улам һайжаруулаад байгаа һаамнай, дэлхэй дээрэхи шахардуу байдал бүри һуларха һэн гэжэ сенатор мэдүүлээ.

ДЕЛИ

Индиин океанда амгалан байдал хангаха

ТАСС

Диего-Гарсия гэдэг арал дээрэ США-гай сэрэгэй бааза эмхидхэн байгуулхые буруушааһан ябуулга үргэнөөр хэхыень Шри Ланкагай премьер-министр С. Бандаранаике энэдхэг, ланкын залуушуулые уряалба. ПТИ агентствын мэдээсэһэнэй ёһоор Индиин залуушуулай конгрессэй хүтэлбэрилэгшэ Б. Сингхтэй Коломбодо уулзажа хөөрэлдэхэдөө, империализмын хорото ябуулганууд Индиин океандахи амгалан байдалда аюул тохёолдуулна гэжэ тэмдэглээ. Уласхоорондын аюулгүй байдалай аша туһада энэ океаниие амгалан тайбан зоно болгохо шухала.

Индиин океан дээрэ империалис сэрэгэй бааза байгуулгые буруушааһан асуудал сэрэгэй ямаршье бүлэглэлдэ ородоггүй гүрэнүүдэй ба правительствануудай толгойлогшонорой 1976 ондо Коломбодо зарлагдаха конференциин зүблэхэ зүйлдэ оруулагдаха байха гэжэ С. Бандаранаике мэдээсээ.

ДЕЛИ

Азида аюулгүй байдал хангахын түлөө

ТАСС

Ази түбидэ аюулгүй байдал хамтааран хангаха тухай дурадхал дэлхэйн энэ районой бүхы арад зоной аша туһада харюусана гээд Индиин Коммунис партиһаа Түбэй парламентын дээдэ палатада бүлэгэй хүтэлбэрилэгшэ Бхупеш Гупта Индиин ба бусад оронуудай правительствануудые уряалба. Энэ дурадхалые бодото дээрэнь бэелүүлхэ тухай бодомжолхо сag ерээ гээд тэрэ мэдүүлбэ. Ушар юуб гэхэдэ, Азиин оронуудай дотоодын хэрэгүүдтэ хамааржа үргэлжэлхэ гэһэн һэдэлгэ империализм гаргана.

Ази түбидэ аюулгүй байдал хамтааран хангахадаа, империализмын али бүхы хорото ябуулгануудые зайсуулан, Азида эб найрамдал, аюулгүй байдал тогтоохо байнабди гэжэ Бхупеш Гупта тэмдэглэбэ.

ТОКИО

Түрүү үзэлтэй хүсэнүүдэй кандидат

ТАСС

Токиогой губернаторые һунгаха һунгалтада Коммунис ба социалис партинууд хамтын кандидадые табиха гэжэ ойлголсоо.

Энэ тушаалда хоёр удаа һунгагдаһан, түрүү үзэлтэй хүсэнүүдэй түлөөлэгшэ Р. Минобэ мүнөө Токиогой губернатор байһаар. Р. Минобэ кандидатурaaя гурбадахяа табиха һанаатай. КНЯ болон СПЯ-һаа гадна, КОМЭЙТО гэдэг парти, Японой профсоюзуудай Генеральна совет, ороной ниитын олон тоото эмхинүүд тэрэниие дэмжэнэ.

Токио хотын губернаторые һунгаха һунгалтын үедэ Компартиин, соцпартиин хамтадаа ябуулга хэхээр үгэеэ ойлголсоһон ушар хадаа нютагай засагай зургаануудта түрүү үзэлтэй хүсэнүүдэй нүлөөе улам үргэдхэхын тула шухала алхам болохо гэжэ демократическа олониитэ гоолоно.

ЛИССАБОН

ШУХАЛА ШИИДХЭБЭРИНҮҮД

ТАСС

Хархис бүлэг офицернүүдэй үймөө татаха һэдэлгын мартын 11-дэ таһалдапанай һүүлээр Зэбсэгтэ хүсэнүүдэй хүдэлөөнэй эмхидхэн байгуулһан Революционно соведэй заседани мартын 14-нэй һүни болоо.

Конституцяар хараалагдаһан хуулитай зохилдуулан, Гүрэнэй соведэй ба Национальна абаралгын соведэй эрхэ түлөөлэлгэ Революционно соведтэ дамжуулагдаба. Дурсагдаһан соведүүд болюулагдаа. Тусхай мэдээсэл дотор хэлэгдэһэнэй ёһоор, Зэбсэгтэ хүсэнүүдэй хүдэлөөнэй (ДВС) эгээн хүндэтэй түлөөлэгшэд Революционно соведэй бүридэлдэ оробо.

Үмсын мэдэлэй бүхы банкнуудые (гадаадын банкнуудай филиалнуудһаа, нөөсэлэлгын кассануудһаа, хүдөө ажахын талаар урьһа зээли абалсаха кассануудһаа бэшые) гүрэнэй мэдэлдэ оруулха тухай декрет Революционно соведэй түрүүшынь хуули болоно.

Энэ шухалын шухала хэмжээ ябуулга финансын томо капиталда шанга сохилто болохо. Энээниие Португалиин арад зон бүгэдэ ниитээрэ һайшаан угтаа. Банкнуудые гүрэнэй мэдэлдэ оруулха тухай Революционно соведэй шиидхэбэри һайшаан дэмжэһэн митингнүүд ба суглаануудые мүнөөдэр бүхы орон дотороо үнгэргэхыень демократическа хүсэнүүд ба эмхинүүдые Португалиин Компартиин ЦК-гай Политическэ комисси уряалба.

Португалиин президент Кошта Гомеш радио ба телевиденеэр үгэ хэлэхэдээ, мартын 11-нэй хорото һэдэлгын ямар зорилготой байһые гайлбарилаад, хорото үгэсэлгэ мүрдэхэ ба гэмтэй хүнүүдые хэһээхын тула шухала хэмжээнүүд абтаха байха гэжэ мэдээсээ.

Мартын 14-нэй үглөөгүүрһээ Лиссабондо, Португалиин бусад районуудта амгалан түбшэн байна. Промышленна предприятинууд, ниитын транспорт юрэнхы гуримаараа хүдэлмэрилнэ.

Адмирал Алва Роза Коутинюгай толгойлһон контрреволюционно хорото үгэсэлгэдэ хабаадагшадай ябуулгые мүрдэхэ тусхай комисси хүдэлмэрилжэ эхилээ. 50 шахуу контрреволюционернүүд баригдажа хаагдаа, тэдэнэй дунда хэдэн банкирнууд, томо промышленнигууд бии гэжэ хуулита ёһоор соносхогдобо. Хаагдагшадай тоодо генерал Галвао ди Мелу ороно. Христианска демократическа партиин зугадаһан генеральна секретарь Санчиша Озориу гэгшые бэдэрхэ тухай захиралта үгтөө.

БУЭНОС-АЙРЕС

Хархис хүсэнүүдэй хорото ябуулгануудые усадхаха

ТАСС

Аргентинэдэхи байдал шахардуу байһаар. Хархис хүсэнүүд орон дотор хорото муухай ябуулгануудые үүдхэнэ.

Һүүлэй хоёр хоногой туршa соо ниислэл хотодо политическэ ушар шалтагаанаар юһэн хүн алуулаа. «Коммунис суртал бодолдо дурагүй Аргентинэдэхи бүлэглэлэй» гэшүүдэй хорото муухай һабарһаа эдэнэй долоониинь хосороо.

Аргентинын Компартиин, коммунис залуушуулай федерациин байшангуудта добтолгонууд ходо хэгдэнэ.

МАДРИД

Испаниһаа гаража арилба

ТАСС

Урда тээнь Португалиин президент байһан, правительствада эсэргүү үймөө үүдхэхэ һэдэлгэ гаргаад буруу һүрэһэнэй һүүлээр Испани худар зугадажа ошоһон А. ди Спинола гэгшэ мартын 14-дэ Испаниин авиакомпаниин самолёдоор тэндэһээ ниидэн гараа. Рио-де-Жанейрэ ба Сан-Паулада (Бразили) буулгатайгаар Буэнос-Айрес ошохо юм ха.

Правительствада эсэргүү үймөөндэ хабаадаһан Португалиин 15 офицер тэрэл самолёдоор ниидэлсэһэн байна.

ЛИМЭ

ЮНИДО-гой КОНФЕРЕНЦИ

ТАСС

Промышленна хүгжэлтын талаар Нэгэдэмэл Нацинуудай Организациин (ЮНИДО) генеральна хоёрдохи конференци эндэ нээгдэбэ. Дэлхэйн зуу гаран гүрэнэй, эдэнэй дунда Азиин, Африкын, Латинын Америкын хүгжэжэ байгаа оронуудай түлөөлэгшэд, СССР-эй ба бусад социалис гүрэнүүдэй, СЭЗ-эй делегацинууд, мүн уласхоорондын бусад хэдэ хэдэн эмхинүүд тэрэнэй хүдэлмэридэ хабаадана.

Хүгжэжэ байгаа оронуудые индустриализацилгын, экономическа, научно-техническэ али бүхы харилсаае үргэдхэлгын, байгаалиин нөөсэ баялигуудые гамгайгаар ашаглалгын асуудалнууд конференциин зүблэхэ зүйлдэ оруулагдана.

БАМ

САҺАНАЙ ХАЙЛАХАҺАА УРДАХАНА...

Энэ зураг Баргажанай дабаанай Барайнхур гэдэг хадын шэлэ дээрэһээ буулгагдаба. Эндэ далайн нюрууһаа мянгаад метр үндэр газарта шэнэ шоссей харгы татагдажа байнхай. Энэ харгыгаар Хойто-Байгалай аймагай Уоян нютагһаа эхилээд, Хурамхаанай аймагай Уланхаан нютаг хүрэтэр Байгал-Амарай түмэр харгын барилгашадта хэрэгтэй ашаан шэрэгдэхээр хараалагдана.

43-дахи километрэй тэмдэг дээрэ бидэнэр гурбан трактор, түймэр сарадаг улаан шэрэтэй нэгэ автомашинатай золгоһон байгаабди. Машинын кабина соо Кумородо эмхидхэгдэһэн ойн ажахын хүдэлмэрилэгшэд һуужа ябаба. Тэдэнэй дунда ойн ажахын ахамад хүдэлмэрилэгшэ В. И. Перевалов, ойн ажахын инженер Анатолий Донских, тэрэнэй аха—техник Николай Донских, механизаторнууд шэнэ техникэеэ өөһэдынгөө ажахыда абаашажа ябаһан байгаа. Эдэнэр техникэеэ Баргажан голоор саашань харгы гаргажа байгаад, хада хабсагайн дундуур ябажа гаталха юм.

Байгша ондо Хойто-Байгалай аймагта БАМ-ай баригдажа байгаа Кумора, Уоян нютагуудта үшөө ойн хоёр ажахы нэмэжэ нээгдэхэ юм ха. Эдэнэр лэ тайгада модо шэнээр һуулгаха, шэлбэһэтэ модоной үрэһэ суглуулха зорилготой. Тиимэһээ үһанай гэдэхэһээ, саһанай хайлахаһаа урид ойн ажахын хүдэлмэрилэгшэд өөһэдынгөө техникэ байрадань хүргэжэ абаха зорилготой.

О. БЕРЕЗКОВ.

Зураг дээрэ: Куморой ойн ажахын хүдэлмэрилэгшэд Барайнхур хадын шэлэ дээрэ.

Авторай фото.

„ТУЯАНА"— ЗОНЫН КОНКУРСДО

Уран һайхан хатар танца Буряад орон доторнай һүүлэй жэлнүүдтэ нилээд хүгжэлтэтэй ябуулагдажа, ажалшадые гоё һайхан уран шадабарида дуратайгаар һургалгын шухала нүхэсэлэй нэгэн болоһон байха юм.

1971 оной намар республикын Арадай творчествын байшангай дэргэдэ байгуулагдаһан «Туяана» ансамбль хадаа манай республика дотор хатар танцын түргөөр урган хүгжэжэ байһанай тодо гэршэ боложо үгэнэ. Тус ансамблиин репертуарта мүнөө 30 гаран ондоо бальна танцанууд бэлдэгдэнхэй. Эдэ барандаа буряад арадай эртэ урда сагһаа нааша хэрэглэжэ ябаһан заншалта эрхим хатар танцануудай үндэһэн дээрэ зохёогдонхой. Тэдэнэй дундаһаа буряад композиторнууд Чингис Павловай, Станислав Улахановай, Найдан Дамирановай, Сергей Манжигеевэй хүгжэмөөр табигдаһан «Баяр», «Ёхор», «Ургы», «Сэсэг», «Туяана» гэхэ мэтэ танцануудые онсолон тэмдэглэмээр.

Республикын хото, хүдөөгэй танцын талмайнууд дээрэ «Туяана» ансамблиин уран шадабаряа харуулхыень ажалшад олон удаа хаража, альгаа ташан баясаһан байха. Мүн профсоюзай, комсомолой суглаа хуралдаан дээрэшье тэдэнэй хатар танцануудые халуунаар угтадаг юм.

Ансамблиин артистнуудай олонхинь (бүгэдэ 30 гаран хүн) бальна танцын студи болон кружогуудые хүтэлбэрилнэ, «Телевизионно танцын зал» гэжэ дамжуулгада хабаадалсана.

«Туяана» ансамбль 1972 ондо үнгэргэгдэһэн Бүхэроссин IV конкурсын, 1974 ондо республикын III конкурсын лауреат болоһон байна. Харин мүнөө Эрхүү хотодо үнгэргэгдэхэ бальна танцын зонын конкурсдо хабаадалсахаар «Туяана» ансамбль мартын 6-да аян замдаа мордобо. Энэ конкурсдо манай 16 хатаршан болон ансамбль хабаадаха. Тэдэнэй программада «Вальс-Ҭавот», «Туяана», «Вару-вару», «Риле», «Мазурка», «Каза-нова», «Ча-ча-ча», «Самба» гэхэ мэтэ танцанууд бии.

Хоёр-хоёроороо танца гүйсэдхэхэ хүнүүдэй бүридэлдэ хэд ороноб гэбэл: Татьяна Кононенко — Владимир Жамсаранов, Татьяна Цыденова — Степан Вампилов, Ольга Мурзиненко — Цырен Ешинимаев, Лариса Дандарова — Баир Цыдыпов, Елена Рангина — Борис Тасканов, Надежда Сорокина — Николай Сорокин, Ольга Седова — Виталий Уваров гэгшэд болоно.

Уран гоёор хатардаг болоһон хүбүүд, басагадтаа, ансамбльдаа амжалта, илалта хүсэе.

В. НИМБУЕВ.

БАЙГААЛИИН ЭДИР НҮХЭД

Кокорино тосхоной лесничествын хүдэлмэрилэгшэд һүүлэй үедэ түрэл дайдынгаа байгаали хамгаалха талаар ехэхэн хүдэлмэри ябуулна. Тэдэнэр энэ хэрэгтэ Гильбэрэй дунда һургуулиин һурагшадые хабаадуулна. Тус һургуулида һурагшадай лесничество эмхидхэгдэнхэй. Байгаалиин эдир нүхэдэй ажал хүдэлмэриинь ахалагша хүдэлмэрилэгшэ Борис Иванович Кокорин ударидажа байдаг юм.

Тус һургуулиин эдиршүүл жэл бүри республика соо үнгэргэгдэдэг байгаалиин нүхэдэй мүрысөөндэ түрүү һууринуудай нэгые эзэлдэг, 1973 ондо тэдэнэр 3-дахи һуури, 1974 ондо 2-дохи һуури эзэлээ.

Нигэжэ Кокорино тосхоной лесничество нютагайнгаа һурагшадые түрэл дайдынгаа байгаалида, ой тайгада дуратайгаар хүмүүжүүлжэ, туһатайшье, хэрэгтэйшье ажал ябуулна.

Ф. СТЕПАНОВ.

Хэжэнгын аймагай Загаһата нютагта хүүгэдэй хүгжэмэй һургуули нээгдэһээр тиимэшье үни болоогүй. Тиибэ ябашье, хүгжэмдэ дуратай багашуул богонихон саг соо концерт наада харуулжа байха өөрын бүлэгтэй боложо шадаһаниинь һайшаалтай.

Мүнөө хүгжэмэй тус һургуулида арадай инструментнүүдэй класс эмхидхэгдэжэ, фортепиано, мандолин, баян, чанза дээрэ наадажа шадаха хүгжэмшэд олошороһон байна. Хүгжэмэй һургуулида Загаһатын совхозой малшад, таряашад, механизаторнуудай таби гаран үхибүүд ябажа, хүгжэмэй нюусатай танилсажа эхилээ.

Зурагууд дээрэ: 1. Багша Светлана Атутовагай фортепианын жэшээл үнгэргэжэ байхань харуулагдана. 2. Үхибүүд ээлжээтэ наадандаа бэлдэжэ байна.

Ц. ЦЫРЕНЖАПОВАИ фото.

ҺУРАГШАДАЙ КОНЦЕРТ

Тээгдын дунда һургуулиин һурагшад уран һайханай харалгада бэлдэжэ, һаяхан һонирхолтой концерт нютагайнгаа ажалшадта харуулба. Хабарай амаралтын үедэ аймагай түб — Хори тосхондо үнгэргэгдэхэ уран һайханай харалгада тус һургуулиин уран һайханай бүлгэм хабаадалсаха юм. Һурагшадай энэ концертые тус һургуулиин дүршэлтэй багшанар В. Баяртуев, В. Доржиева хүтэлбэрилнэ. Концертынь программа баян. Элдэб уян нугархай хатар танца, иргуу һайхан аялгатай буряад, ород арадай дуунуудые дуулажа, уран хурса шүлэгүүдые уншаа. 9—10-дахи классуудай һурагшад илангаяа онсо шалгараа. В. Мижитова, К. Хазазаева, бусад уран хурса шүлэгүүдые уншаа. Нигэжэ һурагшад концерт харуулжа, нютаг тосхонойнгоо ажалшадые һонирхуулан, халуун альга ташалгаар угтагдаһан байна.

Ц-Х. ГОМБОДОРЖИЕВА.

Хори.

ВИТИМ—ТҮМЭР ЗАМАЙ СТАНЦИ

Витим гол манай ангуушад, геологуудта ашаа шэрэхэ харгы болодог. Харин мүнөө гэхэ гү, али хойшодоо эндэ Байгал-Амарай түмэр замай баригдаад байхада, түмэр замай станци, тосхон гэһэн нэрэтэй болохонь шуу. «Байгал-Амарай түмэр замай барилгада Буряадай АССР-эй ажалшадай хабаадалсаха тухай» гэһэн КПСС-эй Буряадай обкомой бюрогой баталан абаһан тогтоол шэнэ тосхоной бии бололгодо үндэһэ һуури боложо үгэһэн байна. Тиин республикын ажалшад БАМ-ай барилгада хабаадалсажа, Витим гэһэн түмэр замай станци бариха байна. Эндэһээ уламжалан түмэр замай вокзал, тосхоной һуури тогтоогдохо болоно.

Ой тайгын гүн дунда ерээдүйдэ түбхинэхэ тосхоной проектые «Бурятгражданпроект» институдай хүдэлмэрилэгшэд байгша оной дүүрэтэр бүтээхэ зорилго урдаа табина.

— Шэнэ Витим тосхондо мянган хүнэй һууринжаха байшан гэрнүүд баригдаха юм, — гэжэ «Бурятгражданпроект» институдай архитектурно-түсэблэлгын мастерскойн начальник, тосхоной проект табилсажа байһан ахамад инженер О. А. Колесов хөөрэнэ.

Мүн ажалшадай эрилтэ хангаха комбинат болон соёлой байшангууд шулуугаар баригдаха болоно. Жэшээнь, эд бараанай, эдеэ хоолой магазин, аптекэ, фельдшерскэ пункт, ажалшадай эрилтэ хангадаг комбинат, үхибүүдэй үбэлэй саадай байшан гэхэ мэтэ баригдаха юм. Мүн энээнһээ гадна 320 хүнэй һууритай клуб, хүүгэдэй саад-ясли, гостиница, стадион, спортын зал баригдаха юм.

Шэнэ тосхоной гол проект байгша оной март һарын дүүрэтэр гүйсэд бэлэн болохо.

Байгал-Амарай түмэр замай гол участогуудай генеральна проект табижа байһан «Сибгипротранс» институдай коллективтэй «Бурятгражданпроект» институдай проект табигшад суг ажаллажа эхилһээр үнинэй.

В. НИКОЛАЕВ.

БАЯН ОЛЗОТОЙГООР ТҮГЭСХӨӨ

Буркоопсоюзай ан үсхэбэрилгын ажахынуудай трест 1974 оной хүдэлмэриин дүнгүүдые гаргаба. Үнгэрэгшэ жэлэй туршада тус ажахынууд тэжээмэл ангуудай арһа бэлэдхэхэ даалгабаряа 143 процент дүүргээ. Ниитэ дээрээ ан үсхэбэрилдэг ажахынууд зэрлиг ангай 185 мянган түхэригэй, тэжээмэл ангай 1 миллион 862 мянган түхэригэй арһа гүрэндэ тушааһан байна.

Энээнийе тайлбарилбал: ангуушад 21.501 хэрмэ, 28.952 ондатра, 1865 булга 662 һолонго, 1585 шандага бариа. Теэд 1974 ондо зэрлиг ан хомор, ангуушадай олзо урда жэлнүүдэйхиһээ багашаг байгаа гэжэ тэмдэглэлтэй.

Тэжээмэл ангай, песецэй һайн шанартай 16.253, халтар хара үнэгэнэй 6553, туулайн 2843 хэһэг арһан Эрхүүгэй баазада тушаагдаба.

Ан үсхэбэрилдэг ажахынууд 1974 онии 210 мянган түхэригэй сэбэр олзотойгоор түгэсхэһэн байна. Энэ талаар Түнхэнэй, Хойто-Байгалай, Баргажанай ангай ажахынууд илангаяа һайн амжалта туйлаа.

Гадна ангуушад 823 кг һамар, 738 кг алирһанай хатааһан набша, 823 кг нохойн хоншоор гэхэ мэтые бэлэдхэһэн байха юм.

Ангуушадай дундаһаа Хойто-Байгалай суута ангуушан Н. З. Петров агнууриин үе соо 2054 түхэригэй «зөөлэн алта» тушааба. Тэрэнь 31 булган, 262 ондатра, 61 хэрмэн болоно. Мүн 1974 ондо 700 килограмм һамар, 115 килограмм һархяаг тушааһан байна. Энэ эрхим ангуушан ажалай үндэр амжалта туйлаһанайнгаа түлөө 1974 ондо Ажалай Улаан тугай орденоор шагнагдаһан юм.

М. ГЫЛЫКОВ.

ХЭНИИНЬ ЧЕМПИОН БОЛОГШО ААБ?

Спорт

«Спартак» бүлгэмэй түрүү һуури эзэлхын түлөө эхилһэн мүрысөөн дүүрэбэ. Наада хамтадаа 16 шатаршан хабаадалсаһан байна. Уулзалгын эхинһээ дүүрэтэрнь, Юрий Краснов эрхим һайнаар наадажа ябаһан юм. Зүгөөр һүүлшын 15-дахи уулзалгын үнгэргэгдэхэдэ, дүршэлтэй шатаршан Доржиевтай тулалдаха болобо. Эндэ хараар наадаһан Краснов яаха аргагүй Доржиевта шүүгдэхэ байшоо.

Эрхимлэгшын хойноһоо ана мана тэгүүлжэ ябаһан Цыреннимаев һүүлшын энэ уулзалгада һурагша Семеновые шүүхэдээ, очкогоороо Красновые хүсэһэн байба. Тиин эдэ хоёр мүрысөөнэй таблицада түрүүшын хоёр һуури хубаалдаха болобо. Геологическа управлениин шатаршан В. Степанов һүүлшын табан уулзалга һайнаар үнгэргэжэ, дүн хамта 10,5 очкотой болоһон байгаа. Тиин гурбадахи һуури эзэлбэ.

Түрүүшын хоёр һуури хубаалдаһан Краснов Цыреннимаев хоёрой дунда «Спартак» бүлгэмэй чемпионой нэрэ зэргэ тодоруулхын тула дүрбэн наадан үнгэргэгдэхэ болобо. Түрүү һуури эзэлжэ, чемпион бологшонь, республикын түрүү һуури эзэлхын түлөө үнгэргэгдэхэ наадада хабаадалсаха юм.

* * *

Буряадай геологическа управлениин шатаршадай дунда түрүү һуури эзэлхын түлөө эхилһэн наадан олоной анхарал татана. Управлениин 9 командануудай дундаһаа түбэй геологическа экспедициин команда 29,5 очкотой болонхой, түрүү һуури эзэлбэ. Хоёрдохи, гурбадахи һууринуудые геофизическэ болон управлениин команданууд эзэлнэ.

Түрүүшын хюлгэ дээрэ наадаһан Зиновьев (Хойто-Байгалай экспедици) уулзалга бүхэнөө һүбэлгэн бэрхээр үнгэргэжэ, наймаһаа 7,5 очко абажа шадаһан байна. Мүн В. Степанов, Ю. Доржиев гэгшэд тус тустаа 6 очко абаһан байба. Эхэнэрнүүдэй дундаһаа М. Клочкова бултанһаа һайнаар наадажа, найман очкотойгоор эрхимлэжэ, чемпион болобо.

Даам наадагшад сооһоо В. Бутов найманһаа 6,5 очко абажа, мүн лэ эрхимлэһэн байна.

В. МАМИЛОВ.

ПРАВДА БУРЯТИИ

Нэгэдэхи хуудаһанда: «Дутагдалнууд тухайгаа хөөрэхэмни» — Л. Кузнецовагай статья. «Республикымнай нэгэ үдэр»—суглуулбари. «Загустайнхид Улаан тугта хүртэбэ» — С. Ивановагай корреспонденци. ТАСС-ай материалнууд.

Хоёрдохи хуудаһанда: «Комсомолой зэргэнүүдэй харалга» — В. Пашининай статья. «Совет орон: шэнэ һонин» — суглуулбари. «Эрдэм ухаанай үндэһөөр хүтэлбэрилгэ» — Д. Лубсановай статья. «Металлургиин «хилээмэн» — Б. Берловичой корреспонденци.

Гурбадахи хуудаһанда: «Дайшалхы ажалда» — В. Халтуевай корреспонденци. «Маринин ажабайдалһаа хоёрхон үдэр» — АПН-эй материал. Юртэмсэ дэлхэйн һонин.

Дүрбэдэхи хуудаһанда: «ДОСААФ-ай областной X конференци» — О. Цыбиковэй корреспонденци. «Шог ёгто булан» — суглуулбари. «Мүрдэлгэ» — фото-мэдээсэл.

СЭНХИР ЭКРАН

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

«Орбита». 10.05 — «Полесье дээгүүр булжамуурнууд ниидэнэ» — телевизионо документальна фильм. 10.30 — Композитор Д. Б. Кабалевскиин үдэшэ. 12,20 — Мультфильмнүүдэй программа. (үнгэтэ). 12.50 — Шэнэ һонин. 13.00 — «Советскэ Союзда алба хэнэб!» 14.00 — «Илалтада салют!» гэһэн олимпиадын 3-дахи турай асуудалнуудта харюу (үнгэтэ). 15.00 — «Киногоор аяншалагшадай клуб» (үнгэтэ). 16.00 — «Зайка Петя расстается с друзьями» — мультфильм (үнгэтэ). 16.15 — Уласхоорондын һонин. 16.45—16.55 — Забһарлалга. 16.55 — Уһа руу һүрэлгөөр уласхоорондын мүрысөөн. Минскһээ дамжуулга хэгдэхэ. 17.10 — «Дайнай үеын дурасхаалда». «Балтиин огторгой» — уран һайханай фильм (2-дохи сери). 18.30 — «Время» — мэдээсэлэй программа. 19.00 — «Хүгжэмтэ киоск». 19.30 — «Манай хүршэнэр». Н. Волченко. «Аня плюс Алеша». 20.10 — Ф. Шуберт. Симфони № 8 («Неоконченная»). үнгэтэ. 20.35 — «Хүдөөгэй час». 21.35 — «Гаянэ» — А. Хачатурянай балет. Ленинградай академическэ оперо ба баледэй Бага театрай зүжэг (үнгэтэ). 23.20 — Уран зохёолой уншалга. П. Проскурин. «Хуби заяан». 23.50—24.00 — Забһарлалга. 24.00 — «Время» — мэдээсэлэй программа. 00.30 — Композитор Д. Б. Кабалевскиин үдэшэ. 02.20 — «Манай хүршэнэр». Н. Волченко. «Аня плюс Алеша». (үнгэтэ).

ТЕЛЕВИДЕНИ

ПОНЕДЕЛЬНИК, 17

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

Улаан-Үдэ. 18.00 — Дамжуулгын программа. 18.05— «БАМ — мүнөө үеын агуу барилга». 18.35 — Илалтын 30 жэлэй ойдо. «Сэрэгэй дуунуудай конкурс». 19.25— «Табан жэлэй түгэсхэхы жэл». Буряадай АССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын орлогшо Б. И. Николаев үгэ хэлэхэ. 19.50 — «Танай бэшэгүүдээр». 20.15 — «Мүрысөөн — олон түмэнэй үүсхэлтэ хэрэг». 20.45 — «Москвагай үүдэндэхи хилэ» — киноочерк. 21.05 — «Уласхоорондын шэнжэлэл». 21.25 — Буряадай гүрэнэй Ленинэй ордентэ оперо, баледэй театрай табиһан зүжэг.

ВТОРНИК, 18.

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

«Орбита». 10.05 — Телевизионно документальна фильмүүдэй программа. 10.40 — Л. Толстой. «Дайн ба эб найрамдал». Уран зохёолой дамжуулга. 11.40 — «Арадай гэгээрэлэй талаар хани харилсаан». 12.20—«Эдир спортсменэй ехэ аренэ» (үнгэтэ). 12.50 — Шэнэ һонин. 13.00 — «Хүхюу онтохонууд» (үнгэтэ). 13.15 — «Залуушуул» гэһэн дамжуулга. «Мэргэжэл тухай хөөрөөнүүд». 14.00 — «Хүн ба хуули». 14.30 — Спортын һонин (үнгэтэ). 14.45 — Спортын дамжуулга. 15.15 — «Табан жэлые уридшалан». 16.00 — 16.10 — Забһарлалга. 16.10 — «Отверженные» — Франциин телевизионно уран һайханай фильм (1-дэхи сери, үнгэтэ).

Улаан-Үдэ. 17.15 — «Горнын» программа һурагшадта харуулагдаха. 17.55 — «Зайка Петя и волшебный рояль» гэжэ мультфильм үхибүүдтэ харуулагдаха. 18.10 — «Уласхоорондын шэнжэлэл» (буряадаар).

«Орбита». 18.30 — «Время» — мэдээсэлэй программа. 19.00 — «Хүн ба хуули». 19.30 — «Спортын һонин». 19.45 — «Хани барисаан» гэһэн кубогта хүртэхын түлөө хүндэ атлетикээр уласхоорондын мүрысөөн. Запорожиһоо дамжуулга хэгдэхэ. 20.15 — «Табан жэлые уридшалан!». Шахтернуудай коллективүүдэй мүрысөөн тухай СССР-эй шүлүү нүүрһэнэй промышленностиин министр Б. Ф. Братченко дамжуулга хүтэлхэ. 21.00 — «Отверженные» — Франциин телевизионно уран һайханай фильм түрүүшынхеэ харуулагдаха (1-дэхи сери, үнгэтэ). 22.10 — «Искусствын уран бэлигтэн». СССР-эй арадай артистка Е. Гоголева. 23.20 —23.30 — Забһарлалга. 23.30 — Залуу гүйсэдхэгшэдэй концерт. Ригэһээ дамжуулга хэгдэхэ. 24.00 — «Время» — мэдээсэлэй программа. 00.30 — «Известия» газетын шанда хүртэхын түлөө хоккейгээр уласхоорондын мүрысөөн. ЧССР-эй — СССР-эй суглуулагдамал командануудай наадан. Прагаһаа дамжуулга хэгдэхэ (үнгэтэ). Забһарлалгын үедэ Интервидени харуулха. «Хани барисаан» гэжэ кубогта хүртэхын түлөө хүндэ атлетикээр уласхоорондын мүрысөөн. Запорожиһоо дамжуулга хэгдэхэ.

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА.

«Орбита». 17.20 — «Искусствын уран бэлигтэн». СССР-эй арадай артистка Е. Гоголева.

Улаан-Үдэ. 18.30 — «Календариин хуудаһануудаар». 19.00 — Телевизионно һонин. 19.20 — «Маоизмын сурталаар хүрмэгдэһэн Хитад орон» (буряадаар). 19.40 — «Хатарай зал». 20.05 — Х. Намсараевай нэрэмжэтэ буряад драмын театрай зүжэг (ородоор).

СРЕДА, 19

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

«Орбита». 10.05 — Социалис оронуудай телевидениин документальна фильмүүдэй программа (үнгэтэ). 10.50 — Обществоведени. «Хүгжэнги социалис общество». 11.20 — «Таһарта — манай дуунууд ба хатарнууд» (үнгэтэ). 12.00 — «Уран шүлэг» Максим Рыльский. 12.20 — «Эдиршүүлэй оюун бэлиг» (үнгэтэ). 12.50 — Шэнэ һонин. 13.00 — «Зураг бүхэндэ — наран» (үнгэтэ). 13.15 — Телевизионно уран һайханай богони фильмүүд үхибүүдтэ харуулагдаха. 14.15 — «Известия» газетын шанда хүртэхын түлөө хоккейгээр уласхоорондын мүрысөөн. Прагаһаа дамжуулга хэгдэхэ. 15.25 — «Мүнөөнэй эрдэм наука». 15.55 — 16.05 — Забһарлалга. 16.05 — «Отвержённые» — Франциин уран һайханай фильм (2-дохи сери).

Улаан-Үдэ. 17.05 — Концерт. 17.45 — Телевизионно һонин. 18.05 — Хүдөө ажахы тухай дамжуулга (буряадаар).

«Орбита». 18.30 — «Время» — мэдээсэлэй программа.

Улаан-Үдэ. 19.00 — «Хүдөө ажахын дүй дүршэл ба эрдэм наука».

«Орбита». 19.30 — «Известия» газетын шанда хүртэхын түлөө хоккейгээр мүрысөөн. 20.35 — «КПСС — Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайнда совет арадые илалтада зоригжуулагша, эмхидхэлшэ». 20.55—«Отверженные» — Франциин уран һайханай фильм (2-дохи сери). 21.55 — «Залуушуул» гэһэн дамжуулга. «Иимэ ушар болохошьегүй байгаа». 23.20 — 23.30 — Забһарлалга. 23.30 — Футболоор Европын чемпионуудай кубогта хүртэхын түлөө. «Арарат» (Ереван) — «Бавария» (Мюнхен). 2-дохи тайм. Ереванһаа дамжуулга хэгдэхэ. 00.15 — «Мүнөөнэй эрдэм наука». 00.45 — «Искусствын уран бэлигтэн». СССР-эй арадай артистка Е. Гоголева. 02.30 — Кубогта хүртэһэн командануудай футболоор мүрысөөн. «Динамо» (Киев) — «Бурсаспор» (Турци). 2-дохи тайм.

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

«Орбита». 17.05 — «Залуушуул» гэһэн дамжуулга. «Иимэ ушар болохошьегүй байгаа».

Улаан-Үдэ. 18.30— Мультфильмнүүд үхибүүдтэ харуулагдаха.

«Орбита». 19.00 — Армениин гүрэнэй хатарай ансамблиин концерт (үнгэтэ).

Улаан-Үдэ. 19.30 — «Бидэнэр ба элүүр энхэ байлга» — кинолектори. 19.50 — «Пятьдесят на пятьдесят» — уран һайханай фильм.

ЧЕТВЕРГ, 20

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

«Орбита». 10.05 — Телевизионно документальна фильмүүдэй программа. 10.35 — «Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайнай түүхын хуудаһануудһаа». «Совет арадай ажалай баатаршалга». 11.05 — Э. Войнич. «Овод». Уран зохёолой дамжуулга. 11.35 — «Түрэл орон доторнай». Грузиин Совет Социалис Республика. 12.05 — «Арадай уран бэлиг» (үнгэтэ). 12.50 — «Шэнэ һонин. 13.00 — «Веселые старты» (үнгэтэ). 13.45 — «Шатарай һургуули». 14.15 — Спортын дамжуулга (үнгэтэ). 15.25 — «Олон түмэнэй ленинскэ университет». 15.55 — 16.05 — Забһарлалга. 16.05 — «Отверженные» — Франциин уран һайханай фильм (3-дахи сери). 17.05 — «Спортлотогой» тираж (үнгэтэ).

Улаан-Үдэ. 17.15 — Үхибүүдтэ мультфильмнүүд харуулагдаха. 17.35 — Һурагшадта «Эдир хүгжэмшэдэй клуб» зорюулагдана. 18.05 — Телевизионно һонин.

«Орбита». 18.30 — «Время» — мэдээсэлэй программа.

Улаан-Үдэ. 19.00 — «Перекресток» — жолоошодто зорюулагдаһан дамжуулга.

«Орбита». 19.30 — «Известия» газетын шанда хүртэхын түлөө хоккейгээр уласхоорондын мүрысөөн. 20.40 — «Олон түмэнэй ленинскэ университет». «Промышленна предприятинуудтахи социальна түсэблэлгын асуудалнууд». Минскын автозаводой бүлгэмэй дүй дүршэлһөө. 21.10 — «Отверженные» — Франциин уран һайханай фильм (3-дахи сери). 22.10— СССР-эй арадай артистка Е. Мирошниченко дуулана (үнгэтэ). 22.55 — «Спортлотогой» тираж. 23.05 — Хүндэ атлетикээр «Хани барисаан» гэһэн уласхоорондын мүрысөөн. 23.20 — 23.30 — Забһарлалга. 23.30 — «Шатарай һургуули». 00.30 — «Известия» газетын шанда хүртэхын түлөө хоккейгээр мүрысөөн.

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

«Орбита». 17.15 — «Бага наһанайм үйлсэ». 17.45 — Концерт.

Улаан-Үдэ. 18.30 — «Факел». «Ямараар ажаһуунаш, студент?».

«Орбита». 19.00 — «Шатарай һургуули».

Улаан-Үдэ. 19.30 — Шэтын драмын театрай зүжэг үхибүүдтэ харуулагдаха.

ПЯТНИЦА, 21

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

«Орбита». 10.05 — «Документальна фильмүүдэй программа. 10.25 — М. Шолохов. «Нахалёнок». Уран зохёолой дамжуулга. 10.50— «Бидэнэр байгаалитай танилсанабди». 11.05 — «Ород хэлэн». 11.50 — «Москвагайхид, ленинградайхид мүрысэнэ». 12.20 — «Бурятиин выставкэ» (үнгэтэ). 12.50 — Шэнэ һонин. 13.00 — «Хонхо» гэжэ театр (үнгэтэ). 13.15 — «Алтан шайба» гэжэ клубай шангай түлөө.

Мартын 17-һоо 23 болотор

13.45 — «Залуу ду
15.00 — «Бидэнэр БА
ринабди» (үнгэтэ). 15.
Хүгжэмтэ календарь.
— 16.10 — Забһар
16.10 — «Отверженны
Франциин уран һа
фильм (4-дэхи сери).
— «Сэнхир галханай»
һануудаар. 18.05 —
атлетикээр уласхоор
мүрысөөн. 18.30 — «
— мэдээсэлэй прог
19.00 — «Залуу дууша
Илалтын 30 жэлэй ой
рюулагдаһан дуунууд
тиваль Волгоградһаа
жуулагдаха.

Улаан-Үдэ. 20.15 —
лэнгэ» — телевизионно
нал (буряадаар). 20.45
левизионно һонин. 21.0
Хүгжэмтэ забһарлалга.

«Орбита». 21.15 —
верженные» — Фра
уран һайханай фильм (
сери). 22.15 — «Сэнхи
ханаудай» хуудаһану
23.10 — 23.20 — За
лалга. 23.20 — «Солда
тангаригаа нэгэтэл
юм» — С. Орловой
гүүд. 24.00 — «Врем
мэдээсэлэй программа.
«Известия» газетын
хүртэхын түлөө хокк
мүрысөөн. Забһарлалгы
дэ санаар СССР-эй че
нат харуулагдаха.

ХОЁРДОХИ ПРОГРАМ

Улаан-Үдэ. 19.45 —
лэнгын угалзанууд».
зохёолой дамжуулга.

«Орбита». 20.15 —
нэр БАМ баринабди».
— Хүгжэмтэ календарь

Улаан-Үдэ. 21.15 —
тын драмын театрай зү

СУББОТО, 22

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАМ

«Орбита». 10.05 —
тын 30 жэлэй ойдо.
тын ара талада». Телев
но хүгжэмтэ фильм. 10.
Конькигаар СССР-эй че
нат. Эхэнэрнүүдэй урил
Медеодохи елүүрһээ
жуулга хэгдэхэ. 11.
Мультфильм (үнгэтэ).
— «Известия» газетын
да хүртэхын түлөө хо
гээр мүрысөөн. 12.50 —
нэ һонин. 13.00 — «Та
та, түрэлхид». 13.30
«АБВГДейка» (үнг
14.00 — «Үглөөнэй п
— хүгжэмтэ прогр
14.30 — «Элүүр энхэ
га» — эрдэм дэлгэрү
программа. 15.00 —
амитадай аймаг (үн
16.00 — 16.10 — Забһ
га. 16.10 — «Циркын
нууд». 16.55 — «Экра
кинокомеди». «Медовый
сяц» — уран һайханай ф
18.30 — «Время» —
сэлэй программа. 19.
«Хатарай зал» (үнг
19.20 — «Москвагай Кр
соо» (үнгэтэ). 20.20 —
тан ното». ГДР-һээ дам
га хэгдэхэ (үнгэтэ). 21.1
«Шанар һайнтай эд бар
бэгээр». 21.45 — «Д
үеын дурасхаалда». «Ж
и мертвые» — уран һ
най фильм (1-дэхи с
23.20 — 23.30 — З
лалга. 23.30 — «Ду
(үнгэтэ). 24.00 — «Врем
— мэдээсэлэй программ

ВОСКРЕСЕНИ, 23

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАМ

«Орбита». 10.05 —
бүүдтэ зорюулагдаһан
мэй недели». Союз
байшангай Колонно
һоо дамжуулга хэгдэ
гэтэ). 11.50 — «Урд
— «Хүгжэмтэ киоск».
— Шэнэ һонин. 13.
«Советскэ Союзда а
нэб!». 14.00 — РСФ
габьялата барилгашан,
рострой» начальниг
логшо Т. В. Федоровтой
ленок» телестудиин
нуудай уулзалга (ү
15.00 — Уласхоорондын
нин. 15.30 — Мульт
мнүүдэй программа (ү
16.00 — 16.10 — За
лалга. 16.10 — «Кино
аяншалагшадай клуб» (
тэ). 17.10 — Компо
С. Туликовай үдэшэ. Со
дай байшангай Колонно
сооһоо дамжуулга хэгдэ
гэтэ). 18.30—«Время»
дээсэлэй программа.
— Композитор С. Ту
вай үдэшын урга
20.30 — «Хүдөөгэй час»
КПСС-эй ЦК-гай М
Пленумэй (1965 он)
лэй ойдо зорюулагдана.
— Концерт. 21.45 —
най жэлнүүдэй дурасхаал
«Живые и мертвые» —
һайханай фильм (2-д
ри). 23.20 — 23.30 —
һарлалга. 23.30 — «
гэртэ» — хүгжэмтэ про
ма. 24.00 — «Врем
мэдээсэлэй программ

Редактор Ц. Ц. ЦИБУДЕЕВ

Манай адрес, телефонууд:

г. Улан-Удэ, ул. Ленина, 35. Телефоны: редактора — 2-54-54, приёмная — 2-54-93, зам редактора — 2-..., зам. редактора — 2-62-62, отв. секретаря — 2-50-..., секретариат — 2-66-76, отделы: партийной жизни — 2-..., сельского хозяйства — 2-64-36, 2-63-86, пропаганды и агитации — 2-56-23, промышленности и строительства — 2-61-35, советского строительства и быта — 2-69-5..., ...туры и школ — 2-60-21, писем и селькоров — 2-..., информации — 2-34-05, общественная приёмная — 2-56-62, машинное бюро — 2-57-63, корректорская — 2-35-95, фотолаборатория — 2-33-61.

 Типография управления по делам издательств, полиграфии и книжной торговли Совета Министров БурАССР Н-01370. Заказ № ...